

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Vesna Ledinek
Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

Diplomsko delo

Ljubljana, 2021

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Vesna Ledinek

Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

Diplomsko delo

Mentorica: doc. dr. Nina Mešl

Somentorica: asist. dr. Tadeja Kodele

Ljubljana, 2021

ZAHVALA

Hvala mentorici doc. dr. Nini Mešl in somentorici asist. dr. Tadeji Kodele za odzivnost, vso pomoč in strokovno vodenje pri nastajanju diplomskega dela.

Hvala lektorju za pomoč pri slovnično pravilni ureditvi besedila.

Hvala vsem sodelujočim v izvedeni raziskavi, ki ste si vzeli čas in bili pripravljeni sodelovati v intervjujih.

Zahvaljujem pa se tudi vsem najbližnjim, ki ste me skozi leta študija spodbujali in verjeli vame.

PODATKI O DIPLOMSKEM DELU

Ime in priimek: Vesna Ledinek

Naslov diplomskega dela: Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

Mentorica: doc. dr. Nina Mešl

Somentorica: asist. dr. Tadeja Kodele

Kraj: Ljubljana

Leto: 2021

Število strani: 90

Število prilog: 3

Število tabel: 4

POVZETEK

V diplomskem delu obravnavam tematiko izzivov študentskih družin v času epidemije covid-19, ki so jih izredne razmere na novo izpostavile ali okrepile. Zanima me kako študentske družine doživljajo epidemijo covid-19, kaj opredeljujejo kot izzive in kaj kot nove potrebe, kakšne obremenitve ali ugodnosti so jim izredne razmere prinesle na področju pravic ter kakšne podpore so deležne. V raziskavo so vključeni študenti očetje in matere študentke, ki sem jih pridobila na podlagi priložnostnega vzorca.

V teoretičnem delu najprej opredelim pojem študentske družine, predstavim osnovne pravice in izpostavim potrebe oziroma izzive študentskih družin nasploh. Določene potrebe, izzive in stiske nato predstavim še skozi vidik epidemije in tako opredelim kakšne spremembe je prinesla epidemija za študentske družine.

V empiričnem delu predstavim rezultate kvalitativne raziskave, ki kažejo na različno, a predvsem stresno, doživljanje epidemije covid-19. Izpostavljeni so novi izzivi in potrebe, kot na primer ekonomske stiske ob manjših dohodkih in manjših možnostih dela ter večje potrebe po varstvu otrok, s čimer se študenti in študentke starši spopadajo na različne načine, glede na njim razpoložljive vire. Študenti in študentke starši zaradi epidemije covid-19 izpostavljajo nekatere obremenitve, na primer zmanjšanje možnosti koriščenja pravic kot študentje in študentke ter ugodnosti, kjer se v največji meri izpostavljajo dodatki v sklopu ukrepov za omilitev posledic epidemije covid-19. Pomemben vir podpore študentskim družinam v času izrednih razmer je neformalna podpora, torej družina, partnerji in bližnji prijatelji. Formalne skupine, namenjene podpori študentskim družinam pa vsem študentom in študentkam staršem niso poznane, kar pomeni manjše uveljavljanje formalne podpore tudi v času epidemije covid-19.

Ključne besede: študentske družine, epidemija covid-19, zakonodaja, izzivi, podpora

GRADUATION THESIS INFORMATION

Name and Surname: Vesna Ledinek

Title of the Graduation Thesis: Challenges of students families during COVID-19 epidemic

Mentor: doc. dr. Nina Mešl

Co-mentor: asist. dr. Tadeja Kodele

City: Ljubljana

Year: 2021

Nr. of Pages: 90

Nr. of Attachments: 3

Nr. of Tables: 4

ABSTRACT

In my dissertation, I discuss the challenges of student families during the COVID-19 epidemic, which have been newly exposed or strengthened by the state of emergency. I am interested in exploring how student parents experience the COVID-19 epidemic, what they define as challenges and what as new needs, what burdens or benefits of rights the epidemic has brought them and what support they receive. The study included student fathers and student mothers, which I obtained based on a random sample.

In the theoretical part, I define the concept of student families, present the basic rights and expose the needs and challenges of student families in general. Then I present certain needs, challenges and hardships through the aspect of the COVID-19 epidemic and define what changes the epidemic has brought to student families.

In the empirical part, I present the results of a qualitative study that show a different, but above all stressful, experience of the COVID-19 epidemic. New challenges and needs are exposed, such as economic distress with lower incomes, lower employment opportunities and greater needs for childcare, which parent students face in different ways, depending on the resources available to them. Due to the COVID-19 epidemic, students who are parents expose certain burdens, for example reducing the possibilities of exercising their rights as students and benefits, where allowances are mostly provided as part of measures to mitigate the consequences of the COVID-19 epidemic. An important source of support for student families during the COVID-19 epidemic is informal support like family, partners and close friends. Formal groups, dedicated to support student families, are not known to all students who are parents, which means less formal support during the COVID-19 epidemic.

Key words: student families, COVID-19 epidemic, legislation, challenges, support

PREDGOVOR

Študentske družine so družine, kjer je vsaj eden izmed staršev še vedno študent oziroma študentka, kar pomeni, da oseba poleg starševstva, ki zahteva odgovornost, čas in skrb za otroka, opravlja tudi študijske obveznosti za pridobitev izobrazbe. Tako so študentje in študentke starši postavljeni pred različne izzive, kot so prilagajanje otrokovim potrebam, usklajevanje študija in družinskih obveznosti, ekonomske stiske, iskanje podporne mreže itd.

V letu 2020 se je vsak izmed nas, poleg vsakodnevnih izzivov, začel soočati tudi z izzivi, ki jih je posledično prinesla pandemija zaradi covid-19 na globalni ravni. Kot preostale države, se je tudi Slovenija začela soočati z novimi, tako imenovanimi izrednimi razmerami, ki jih doslej še ni poznala. Država je za učinkovitejšo zaježitev širjenja virusa razglasila epidemijo v letu 2020 dvakrat, posledično pa je v tem času sprejela tudi razne ukrepe, ki omejujejo vsakdanje običajno življenje ter prispevajo k manjšem prenašanju okužb. Razglasitev epidemije in sprejetje ukrepov je v naš vsakdan vneslo veliko sprememb, zaradi česar so se posamezniki začeli srečevati z mnogimi stiskami, kot so upad prihodka, izguba motivacije, morebitne dodatne zdravstvene težave ipd. Dodatni izzivi so se zaradi epidemije pojavili tudi pri študentskih družinah, ki so se poleg vsakdanjih izzivov, začele soočati še z omejitvami, ki jim morebiti preprečujejo ustrezno usklajevanje vseh obveznosti in prinašajo še dodatne ekonomske stiske.

Namen diplomske naloge je opredeliti stiske in potrebe študentskih družin ter jih povezati z epidemijo covid-19, ki je lahko te stiske še dodatno poglobila. Prav tako pa je namen diplomskega dela tudi opredeliti nove potrebe, ki jih je epidemija covid-19 prinesla študentskim družinam. V teoretičnem delu najprej opredelim osnovne pojme študent/študentka, družina in študentska družina ter predstavim pravice študentov in študentk staršev z vidika študenta in študentke in z vidika starša. Nadaljujem z opredelitvijo izzivov študentskih družin na ekonomskem in študijskem področju ter predstavitev podporne mreže študentskih družin. Teoretični del zaključujem z umestitvijo obravnavane tematike v trenutno stanje izrednih razmer, ki prinaša mnoge spremembe in s tem nove izzive in potrebe za študentske družine. V empiričnem delu naloge pa najprej opredelim raziskovalna vprašanja in metodologijo raziskave, nato s pomočjo analize pridobljenega gradiva predstavim ključne rezultate opravljene raziskave.

Kazalo vsebine

1. PREGLED TEORETIČNE PROBLEMATIKE	1
1.1 Opredelitev študentske družine	1
1.1.1 Študent/šudentka	1
1.1.2 Študentske družine	1
1.2 Pravice študentov in študentk staršev	3
1.2.1 Študentske pravice	3
1.2.2 Starševske pravice	4
1.3 Kakovost življenja študentskih staršev	6
1.3.1 Izzivi in nove potrebe	6
1.3.2 Podporna mreža	9
1.4 Epidemija covid-19 in študentske družine	10
1.4.1 Šolanje na daljavo	10
1.4.2 Ekonomske spremembe in stiske	11
1.4.3 Drugi vplivi epidemije covid-19	12
2. FORMULACIJA PROBLEMA	14
2.1 Raziskovalna vprašanja	15
3. METODOLOGIJA	16
3.1 Vrsta raziskave	16
3.2 Merski instrument in viri podatkov	16
3.3 Populacija in vzorec	16
3.4 Zbiranje podatkov	17
3.5 Analiza podatkov	18
4. REZULTATI	21
4.1 Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19	21
4.1.1 Doživljanje epidemije covid-19	21
4.1.2 Študijski in družinski izzivi	22
4.1.3 Ekonomski izzivi	22
4.1.4 Stanovanjska problematika	23
4.2 Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19	24
4.2.1 Študentske pravice	24
4.2.2 Starševske pravice	24
4.2.3 Obremenitve na področju pravic	25
4.2.4 Ugodnosti na področju pravic	25

4.3	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19	26
4.3.1	Izpostavljene potrebe.....	26
4.3.2	Odzivanje študentskih družin na potrebe.....	27
4.4	Podpora v času epidemije covid-19.....	27
4.4.1	Neformalna podpora.....	27
4.4.2	Formalna podpora.....	28
4.4.3	Oblike podpore	28
4.4.4	Socialna mreža.....	29
5.	RAZPRAVA.....	30
5.1	Prispevek in omejitve raziskave	36
6.	SKLEPI.....	38
7.	PREDLOGI	40
8.	UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI	41
9.	PRILOGE	45
9.1	PRILOGA A: Smernice za intervju.....	45
9.2	PRILOGA B: Odprto kodiranje.....	46
9.3	PRILOGA C: Osno kodiranje.....	70

Kazalo tabel

Tabela 1: Demografske značilnosti sodelujočih	17
Tabela 2: Primer določevanja enot kodiranja	19
Tabela 3: Primer odprtega kodiranja.....	19
Tabela 4: Primer osnega kodiranja.....	20

1. PREGLED TEORETIČNE PROBLEMATIKE

1.1 Opredelitev študentske družine

Za lažje razumevanje opredelitve študentskih družin v tem poglavju predstavljam opredelitev osnovnih pojmov študent/šudentka, družine in celotnega pojma študentske družine, ter dejavnike, ki prispevajo k odločanju za študentsko starševstvo.

1.1.1 Študent/šudentka

Cilj izobrazbe ni le usposobiti mlade, temveč ima izobrazba tudi pomemben vpliv na procese, katerim, z eno besedo, rečemo individualizacija (Cedilnik, 2017, str. 31). Visokošolsko izobraževanje pozitivno vpliva na prihodnje zasluzke, zdravstvene rezultate, zdravo vedenje, trg dela in družbene rezultate. Izboljšuje zaposlitvene in karijerne možnosti ter osebne uspehe v življenju. V kolikor se oseba odloči za študij, je pridobitev določene izobrazbe tudi v njenem, njegovem interesu (Milovanska-Farrington, 2020, str. 3).

Študent oziroma študentka je po 65. členu Zakona o visokem šolstvu¹ oseba, ki se vpiše na visokošolski zavod na podlagi razpisa za vpis in se izobražuje po dodiplomskem in podiplomskem študijskem programu, pri čemer se njegov, njen status dokazuje s študentsko izkaznico. Vsi, študenti in študentke, imajo pravico do vpisa in izobraževanja pod enakimi pogoji, kar določa zakon, statut in študijski program. S statusom študenta oziroma študentke osebi pripadajo pravice, kot so ponavljanje letnika, sprememba študijskega programa, izobraževanje na več študijskih programih, hkrati pa se s statutom določi tudi postopek za uveljavljanje varstva pravic študentov in študentk (ZVis, 2012).

Status študenta oziroma študentke preneha kadar oseba zaključi prvo, drugo ali tretjo stopnjo izobraževanja na določenem študijskem programu, po 12 mesecih zaključka zadnjega semestra, če oseba ne zaključi študija na študijskem programu, če je oseba izključena, se izpiše ali se ne vpiše v naslednji semester ali letnik (ZVis, 2012).

1.1.2 Študentske družine

Za razumevanje študentske družine, moramo najprej razumeti sam pojem družine. Pojem družine je težko definirati tako, da bi zajeli vse oblike in načine družinskega življenja in bistvene dimenzije družin. V osnovi se družina definira kot skupina oseb, ki živi v skupnem

¹ V nadaljevanju ZVis.

gospodinjstvu in jo sestavlja vsaj en otrok in vsaj ena odrasla oseba ter je med seboj povezana z zakonsko zvezo ali kohabitacijo in starševskim razmerjem (Rener, 2006, str. 16).

Družine se opredeljuje skozi različne definicije, a danes je pravo definicijo nemogoče enopomensko opredeliti. Zaradi kompleksnosti pojma družine je pomembno izhajati iz človekove samodefinicije družine, torej, kako posameznik sam definira svojo družino. Gre za malo, razmeroma trajno skupino, za katero sta značilni nerazrešljiva konfliktnost odnosov in nerazrešljiva drama ločitve med starši in otroci (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 45). S pluralizacijo družinskih potekov in podaljševanjem življenjske dobe so začele naraščati večgeneracijske družine, ki omogočajo tesnejši odnos med generacijami. Tesnejši stik in medsebojna odvisnost pa se kaže kot pomembna podpora v različnih oblikah starejše populacije mladim družinam (Švab, 2006, str. 70-71).

V določeni meri se mladi danes bistveno hitreje osamosvajajo kot starejše generacije, zato je mladost dobila novo definicijo kot samostojno življenjsko obdobje, ne le prehodno. Mladi so spremenili svoja stališča, vrednote, orientacije do sebe in sveta in iz tega razloga se močno spreminjajo tudi življenjski poteki. Mladost se podaljšuje ravno zaradi izobrazbe, ki pomeni več možnosti za boljšo kariero. Poroka in starševstvo pa se iz tega razloga odlašata in potiskata v poznejša leta. Življenja mladih torej zaznamujejo negotovost in nihanja. K poznejšemu starševstvu prispevajo tudi medsebojni odnosi ter pravice žensk, s čimer je neodvisnost postala bistvenega pomena za ženski spol (Ule in Kuhar, 2003, str. 13). Mladi, med njimi študentje in študentke, se v življenjskem obdobju mladosti soočajo z različnimi izzivi odrasčanja (iskanje samega sebe, osamosvajanje, navezovanje stikov itd.), zato je odločanje za starševstvo pomembna tematika, ki postavi nov pogled na mladost in spoprijemanje s tem življenjskim obdobjem.

Z ustvarjanjem družine se vsi člani pričnejo spopadati z osebnimi in odnosnimi nalogami, ki pa zahtevajo prilagajanje in vzpostavljanje ravnotežja. V obdobju se na novo vzpostavljajo članstva v družinskem sistemu ter odnosi. Pojavijo se vprašanja novih vlog, pravil, meja itd. (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 75-76).

Študentska organizacija Slovenije² (b.d.a) definira študentsko družino kot posebno vrsto družin, kjer je eden izmed staršev še študent oziroma študentka, torej še nezaposlen/a in šele na poti do materialne samostojnosti in neodvisnosti. Status študentske družine se opredeljuje v 69.a členu

² V nadaljevanju ŠOS.

ZVis (2012), ki študente in študentke, ki v času študija postanejo starši, umešča med osebe s posebnim statusom in jim s tem omogoča tudi določene prilagoditve. Poleg prilagoditev študentskim družinam pripadajo tudi drugi denarni prejemki, določeni po drugih zakonih (ŠOS, b.d.a), ki jih bom omenila v naslednjih poglavjih. Študij zahteva od posameznika čas in pozornost, enako pa se pričakuje tudi od staršev pri skrbi za otroka. Študentske družine se zato v vsakdanjem življenju srečajo s prekrivanjem obeh vlog, ki se nanaša na družbeno vlogo starša in študenta oziroma študentke, hkrati pa morajo obe vlogi ustrezno usklajevati (Estes, 2011, str. 202).

Raziskava med ljubljanskimi študenti in študentkami iz leta 2007 kaže določene dejavnike, ki so mladim pomembni in bistveni pri odločanju za starševstvo. Med najpomembnejše dejavnike odločanja spada v prvi vrsti stabilna partnerska zveza in odnos ter ustrezen finančni položaj oziroma stabilna zaposlitev. Podatki Statističnega urada Republike Slovenije³ nakazujejo na visoko stopnjo brezposelnosti med mladimi, kar negativno prispeva k odločitvi mladih za družino (Kolenc, 2008, str. 212). Podatki SURS (2016) še vedno kažejo bistveno manjšo zaposljivost mladih, vseeno pa se v določeni meri finančni položaj mladih primerja s položajem nekaj let starejše populacije zaradi dodatkov, kot so podpora brezposelnim, družinski in starševski prejemki ter štipendije, kar študentom in študentkam ob ustvarjanju družine lahko olajšuje ekonomske izzive.

1.2 Pravice študentov in študentk staršev

Usklajevanje študija in starševstva je nova potreba, ki se ob rojstvu otroka pojavi pri študentu oziroma študentki. Pravice, ki študentom in študentkam staršem pripadajo, pomenijo zanje lažje soočanje z novimi izzivi in jim pomagajo olajšati določene stiske ter na novo opredeljene potrebe. V ta namen v nadaljevanju predstavljam zakonodajo na področju visokega šolstva, študentske prehrane, štipendiranja, družinskih in socialno varstvenih prejemkov, ki je relevantna za študentske družine.

1.2.1 Študentske pravice

Študenti in študentke, ki v času študija postanejo starši, so upravičeni do posebnega statusa. Poseben status jim prinaša pravico do ugodnejše obravnave v izbirnem postopku v primeru omejitve vpisa in prilagoditve izvajanja študijskih programov ter dodatne strokovne pomoči pri

³ V nadaljevanju SURS.

študiju. Prav tako lahko napredujejo in dokončajo študij v daljšem času, kot je predvideno s študijskim programom in pri tem obdržijo druge študentske pravice in ugodnosti (ZVis, 2012).

Zvis (2012) v 70. členu navaja, da očetom študentom in materam študentkam v času študija pripada pravica do podaljšanja študentskega statusa za eno leto za vsakega živorojenega otroka, kar študentom in študentkam staršem olajša razporeditev študijskih obveznosti v času najaktivnejšega starševstva. Tudi Zakon o subvencionirani študentski prehrani študentom in študentkam staršem omogoča dodatne ugodnosti. Pravica do študentskih bonov, v omejeni mesečni količini, velja za vsakega študenta in študentko s priznanim študentskim statusom. Vsem študentskim družinam pa pripada še pravica do dodatnih 10 subvencioniranih obrokov na študentske bone za vsakega rojenega otroka, pravico pa lahko uveljavlja le eden od staršev (Zakon o subvencioniranju študentske prehrane, 2002).

Med pravice študentov in študentk se umešča pravica bivanja v študentskem domu pod predpisanimi pogoji in pravili, ki jih ureja - Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov (2001). Tudi študentske družine so uvrščene v to skupino in zato zanje veljajo enaki pogoji in pravila bivanja kot za ostale redne študente in študentke. V kolikor je študentska družina upravičena do bivanja v domu, ji pripada večje stanovanje, saj se upoštevajo tudi potrebe otroka. Do subvencije bivanja je upravičen starš in tudi otrok (Študentski dom Ljubljana⁴, 2021). Ugodnost, ki jo imajo študenti in študentke starši pri uveljavljanju subvencioniranega bivanja, je rok za oddajo prošnje za sprejem v dom. V kolikor so izkazani dejavniki, da je otrok rojen po razpisnem roku ali drugi dejavniki, ki zamudo opravičujejo, se vloga lahko obravnava tudi kasneje (ŠOS, b.d.a).

Med redne študentske pravice spada tudi pravica do državne štipendije, ki jo lahko uveljavlja z oddajo vloge vsak študent oziroma študentka z izkazanim študentskim statusom. Študentje in študentke starši, ki so upravičeni do državne štipendije kot posamezni študentje oziroma študentke, jo ne glede na starševstvo prejemajo v enaki obliki kot bi jo sicer, saj se štipendija ne uvršča med redne dohodke (Zakon o štipendiranju, 2013).

1.2.2 Starševske pravice

Študentom in študentkam staršem pripadajo tudi dodatki in prejemki po drugih zakonih, ki ne urejajo študentskega statusa in njihovih pravic.

⁴ V nadaljevanju ŠDL.

Vsaki materi študentki, enako kot drugim materam, ob rojstvu otroka pripada eden izmed družinskih prejemkov, pomoč ob rojstvu otroka, kjer gre za enkratni denarni znesek, ki je namenjen nakupu otrokove opreme in znaša 350€. Eden izmed staršev je upravičen, ne glede na študentski status, do otroškega dodatka, mesečnega prejemka, namenjenega preživljanju, vzgoji in izobraževanju otroka. Za vse starše velja, da je za uveljavljanje tega dodatka potrebna oddaja vloge na Centru za socialno delo⁵, višina zneska pa se razlikuje glede na dohodke posameznikov (Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih⁶, 2014).

Ker študenti in študentke starši ne morejo biti tudi v delovnem razmerju, jim pravica do starševskega nadomestila ne pripada. Lahko pa oddajo vlogo za starševski dodatek, ki ga prav tako ureja ZSDP-1. Starševski dodatek se izplačuje mesečno in je v letu 2020 znašal 258,09€ (ŠOS, b.d.a).

Vsak študent/študentka, ki je starš, ima pravico tudi do zaprosila za denarno socialno pomoč, če v družini ni mogoče zagotoviti minimalnih sredstev za preživljanje iz razlogov, na katere ne moremo vplivati (ŠOS, b.d.a). Med razloge, na katere ne moremo vplivati, spada tudi študentsko starševstvo. Študenti in študentke so zaradi študija vse do 26. leta obravnavani kot mladi, ki so jih dolžni preživljati starši, zato je potrebno v teh primerih najprej urejati preživnino in nato zaprositi za denarno socialno pomoč z oddajo vloge na pristojnem CSD (Zakon o socialno varstvenih prejemkih, 2010).

Vse zgoraj naštetе pravice se uveljavljajo na pristojnem CSD. Pri uveljavljanju pravic je pomembna odgovornost upravičenca, da upošteva navodila in roke za določeno pravico, saj je potrebna izpolnjena in oddana vloga v določenem obdobju, da se o pravici lahko odloča. Ravno iz tega razloga je pomembno poznavanje pravic, ki posamezniku pripadajo in seznanjenost s postopki njihovega uveljavljanja. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (2010), kamor spadajo pravica do otroškega dodatka, denarna socialna pomoč in državna štipendija, določa kaj in kako je potrebno oddati vlogo za določeno pravico, prav tako pa navaja postopke odločanja o pravici glede na izpolnjevanje nekaterih pogojev. Najpomembnejša osnova za priznanje pravice je materialni položaj osebe, ki pravico uveljavlja. Pri tem se upoštevajo poleg upravičenca še določene druge osebe, partner in otroci ter razni dohodki, ki jih oseba prejema.

Informacije, ki so pomembne za študente in študentke starše in njihove pravice, lahko najdemo na različnih mestih (na primer na spletnih straneh CSD-jev). Do konkretnih informacij lahko

⁵ V nadaljevanju CSD.

⁶ V nadaljevanju ZSDP-1.

pridemo na različnih spletnih straneh, ki ponujajo koristne informacije, namenjene izključno študentskim družinam, kot na primer Študentska organizacija Slovenije.

1.3 Kakovost življenja študentskih staršev

Študentom in študentkam staršem se ob rojstvu otroka življenje spremeni na več področjih, prav tako pa se pojavijo nove potrebe in izzivi, s katerimi se prej niso spopadali. Novi ekonomski izzivi zaradi oskrbe dodatnega člana družine, stanovanjska problematika, potreba po podporni mreži in podobno so eni izmed teh izzivov in potreb, ki jih bom v poglavju tudi naslovila.

1.3.1 Izzivi in nove potrebe

Mladi starši se soočajo z izzivom izpolnjevanja ne le lastnih razvojnih potreb v času pomembne rasti, temveč tudi potreb svojih otrok. Študentsko starševstvo je izziv, ki lahko bistveno vpliva na življenje mladega človeka, prav tako pa je povezano s številnimi stiskami, ki se izraziteje kažejo pri starših nižjega socialno-ekonomskega ozadja (Price-Robertson, 2010, str. 1). Študentske družine se v svojem vsakdanu pogosto spopadajo s številnimi izzivi, kot so npr. ekonomska problematika, ustvarjanje socialne mreže, soočanje s predsodki s strani družbe ipd. Otrok prinese tudi dodatne stroške vzdrževanja kot so hrana, oblačila, izobraževanje ter drugi stroški (Stropanik, 1997, str. 38).

Veliko mladih družin, kamor štejemo tudi študentske družine, se sooča z določeno stopnjo socialne stigme. Nekatere matere poročajo o izkušnjah presoje in celo sovražnosti v odnosih z ustanovami socialnih storitev, izvajalcev izobraževanja in zdravstvenih ustanov. Izzive študentskih družin spremljata tudi pomembna osebna rast in zadovoljstvo, saj veliko staršev navaja, da jih je otrok motiviral k prenehanju tvegane ali asocialnega vedenja in življenjskega sloga (Price-Robertson, 2010, str. 1).

1.3.1.1 Ekonomski izzivi

Raziskava o socialnih in ekonomskih pogojih študentov in študentk v Evropi (German Center for Higher Education Research and Science Studies, 2016-2018, str. 176) predpostavlja, da je Slovenija ena izmed držav, kjer več študentov in študentk poroča o velikih finančnih stiskah, prav tako pa slovenski študenti in študentke v primerjavi z ostalimi evropskimi državami spadajo v skupino študentov in študentk z nižjimi mesečnimi dohodki. Raziskava prav tako poroča o stroških, ki jih ima študent oziroma študentka, in sicer se k njihovim mesečnim stroškom umeščajo stroški namestitve oziroma bivanja, stroški hrane in higiene ter stroški povezani s študijskim gradivom.

Družina se predpostavlja kot primarni skrbnik otrok, zato se študentske družine ne soočajo le z lastnimi stroški, temveč tudi s stroški oskrbe otrok. Z razvojem družbene skrbi, ki se odraža z družinsko politiko, se pripomore k izboljšanju kvalitete življenja družin (Stropnik, 1997, str. 12). Denarni ukrepi družinske politike slonijo na poznavanju stroškov otrok. Ekonomski vpliv otroka na proračun družine je sestavljen iz direktnih stroškov vzdrževanja (oblačila, hrana, izobraževanje) in indirektnih stroškov, ki zadevajo starševske nerealizirane možnosti zaslužkov zaradi vzgoje otrok (Stropnik, 1997, str. 38).

Študentom in študentkam pomemben vir dohodkov predstavljajo razne štipendije, kot so državne štipendije, Zoisove štipendije, kadrovske in občinske štipendije itd., pogoje za njihovo upravičenost pa ureja Zakon o štipendiranju (ŠOS, b.d.b). Študentskim družinam se dodaten vir dohodka, starševski dodatek, omogoča tudi po ZSDP-1.

1.3.1.1.1 Stanovanjska problematika

Lastniška struktura stanovanj v Sloveniji je ključna ovira za normalno delovanje stanovanjskega trga. Uradni podatki iz leta 2011 kažejo, da je 78 % vseh naseljenih stanovanj lastniških in le dobrih 9 % stanovanj v najemu. Slovenija sodi med države, v katerih mladi najdlje ostajajo pri starših. Tudi podatki Eurofounda za leto 2011 uvrščajo Slovenijo na vrh EU po deležu mladih v starosti 18-29 let, ki živijo pri starših, saj ta namreč znaša 85 % (Mladinski svet Slovenije, 2015, str. 1-2). V Sloveniji se soočamo s slabim stanjem stanovanjske preskrbe, kar ima velik vpliv na mlade, ki so posledično odvisni od staršev. Negotovost glede dolgotrajnega bivanja ter visoki stroški poleg nižjih dohodkov, ki jih imajo mladi, onemogočajo njihovo osamosvajanje (Zavod PIP, 2020). Ključni izzivi stanovanjske problematike mladih v Sloveniji se kažejo predvsem v visoki najemnini stanovanj, visoki ceni nepremičnin in visokih stroških gradnje ter zahtevah posojilodajalcev. V Sloveniji je tako rečeno zelo malo neprofitnih najemniških stanovanj, katerih cene bi bile delno sprejemljive, zato se večina mladih znajde v stanovanjih zasebnikov in plačuje tržno najemnino (Baumkirher, Bakovnik, Beočanin, 2010, str. 11-12).

Če moderni življenjski potek označujemo z neposrednim prehodom iz izvirne v lastno družino in to povezujemo s stanovanjsko osamosvojitvijo, naletimo na vmesne dinamične faze, kar je pokazala tudi analiza raziskave Stanovanjski status in osamosvajanje mladih v Mestni občini Ljubljana, in sicer, da gre pri govoru o stanovanjski problematiki mladih za raznoliko skupino, kjer se mladi srečujejo z različnimi situacijami, od popolne stanovanjske odvisnosti od staršev do popolnega osamosvajanja (Kuhar in Švab, 2018, str. 82).

Ena izmed možnosti za bivanje študentov in študentk so tudi študentski domovi, kar je pravzaprav pravica vsakega študenta in študentke. Študenti in študentke starši imajo na podlagi Pravilnika o subvencioniranem bivanju študentov priznane nekatere ugodnosti, saj se starševstvo v tem primeru obravnava kot izredna okoliščina. Študentskim družinam se ob sprejemu nameni večji prostor, saj se upoštevajo tudi potrebe otroka, ne samo študentov in študentk staršev, podaljša pa se lahko tudi rok za oddajo vloge za sprejem v študentski dom (ŠDL, 2021). V Študentskem domu Ljubljana trenutno biva 24 študentskih družin (ŠDL, osebna komunikacija, 24.3.2021), v Študentskem domu Maribor pa 6 študentskih družin (Študentski dom Univerze v Mariboru, osebna komunikacija, 25.3.2021), kar kaže na bistveno malo število študentskih družin, ki se poslužuje možnosti te vrste subvencioniranega bivanja, s čimer se dodatno izpostavlja vprašanje, kako se študenti in študentke starši soočajo s stanovanjsko problematiko.

1.3.1.1.2 Študentsko delo

Študentsko delo, ki ga lahko opravljajo vse osebe s statusom študenta oziroma študentke, predstavlja začasno in občasno delo, eno izmed fleksibilnih oblik dela, namenjeno specifično mladim, ki so vključeni v proces izobraževanja in si želijo vključitve na trg dela, tako iz finančnih razlogov kot zaradi pridobivanja delovnih izkušenj in kompetenc (ŠOS, b.d.c).

Študentsko delo predpostavlja dodaten vir zaslužka, ki študentom in študentkam omogoča kvalitetnejše življenje. Kako pomemben vir dohodka je študentsko delo dokazujejo tudi podatki SURS, ki kažejo, da delo med izobraževanjem opravlja več kot 50% vseh študentov in študentk. V 2. četrtletju 2016 je 57,9 % mladih izjavilo, da je med svojim šolanjem opravljal kakršnokoli delo (plačano ali neplačano). 88,9 % teh mladih je opravljal delo za plačilo, 11,1 % pa neplačano oz. prostovoljna dela (SURS, 2016).

Ker študenti in študentke starši pravzaprav ne morejo biti tudi zaposleni, menim, da je študentsko delo zanje velikega pomena, saj določenim predstavlja pomemben ekonomski prihodek, ki omogoča preživljanje družine in reševanje drugih ekonomskih izzivov.

1.3.1.2 Študijske obveznosti

Starši, ki imajo tekom študija mlajše otroke, se velikokrat soočajo z pomanjkanjem motivacije za opravljanje študijskih obveznosti, čemur prispeva izziv usklajevanja študija in oskrbe otroka (Lovell, 2014, str. 188). Vsak študent oziroma študentka se z vpisom na fakulteto, poleg pripadajočih pravic, sooči tudi s študijskimi obveznostmi po Zvis (2012), ki določa kot

obveznosti študijski koledar, opravljanje izpitov, napredovanje, ponavljanje letnika in dokončanje študijskega programa. Kot posebnost k študijskim obveznostim se uvršča dodatno študijsko leto oziroma absolventski stalež, ki ga študenti in študentke lahko koristijo, ZVis (2012) pa pri tem navaja določene izjeme, ki lahko absolventski stalež še podaljšajo zaradi razlogov, med katere se uvršča tudi materinstvo in nekatere druge izjemne družinske okoliščine. Dodatno leto zato omogoča študentom in študentkam staršem možnost, da si lažje uskladijo vse obveznosti z družinskimi potrebami (Študentska organizacije Univerze v Ljubljani, b.d.).

1.3.2 Podporna mreža

Pri študentskih družinah se pogosto pojavi problematika podporne mreže in virov pomoči. Pomemben vir pomoči študentom in študentkam staršem so podporne storitve, ki s finančno podporo, svetovanjem, varstvom otrok in seznanjanjem s posebnimi študentskimi pravicami pripomorejo k večji motivaciji študentov in študentk, da lažje uskladijo dva področja življenja in napredujejo (Lovell, 2014, str. 200).

Kot pomoč študentskim družinam je bil v Sloveniji ustanovljen Klub študentskih družin Slovenije⁷, ki si prizadeva za druženje vseh študentov in študentk staršev v času študija, za urejen pravni status ter za socialno in ekonomsko varnost družine. Z izvajanjem raznih športnih in kulturnih aktivnosti in projektov, kot je izmenjevalnica oblačil, skrbijo za povezovanje in podpiranje vseh študentskih družin, ki so izpostavljeni drugačnim izzivom in potrebam od preostalih študentov in študentk (KŠDS, 2013). Pomembna podpora je tudi Fundacija študentski tolar, ki v sodelovanju s Študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani in KŠDS nudi finančno pomoč študentom in študentkam v stiski, še posebej pa skrbi za študentske družine. Vsakoletno objavljen razpis za dodelitev denarne pomoči omogoča študentskim družinam tudi finančno podporo, ki pripomore k reševanju socialnih stisk študentskih družin (Fundacija študentski tolar, 2020).

S solidarnostnim skladom za pomoč mladim, v sodelovanju s Študentsko organizacijo Univerze v Mariboru⁸ in Klubom študentskih in dijaških družin Maribor, na enak način omogoča finančno podporo študentskim družinam Univerza v Mariboru z objavljanjem letnih razpisov (ŠOUM, 2020). Kot dodatno podporo študentskim družinam Univerza v Ljubljani omogoča varstvo otrok v Viškem vrtcu, ki se nahaja v bližini študentskih domov za družine, kar pomeni,

⁷ V nadaljevanju KŠDS.

⁸ V nadaljevanju ŠOUM.

da študenti in študentke, ki so starši, lažje usklajujejo svoje obveznosti, hkrati pa imajo pomoč pri vzgoji in oskrbi otroka (Zavod Študentska svetovalnica, 2016).

1.4 Epidemija covid-19 in študentske družine

Dodaten izziv študentskim družinam predstavlja trenutna situacija povezana z epidemijo covid-19. Epidemija je bila v Sloveniji razglašena 13. marca 2020 z mnogimi na novo sprejetimi ukrepi, kot so na primer delo od doma za nekatere skupine ljudi, omejitve gibanja v določenih prostorih kot so trgovine, zaprtje nenujnih storitev, npr. saloni, knjižnice, nenujne trgovine ter zaprtje izobraževalnih ustanov, kot so šole in vrtci. Na podlagi ukrepov se je uvedlo tudi določeno denarno nadomestilo za določene skupine ljudi, med temi so tudi vsem rednim študentom in študentkam namenili določeno nadomestilo. Prav tako so nekaj denarnih dodatkov namenili prejemnikom socialnih storitev, kot na primer povečan dodatek za veliko družino. Svetovano je bilo socialno distanciranje ter odrejena izolacija. Začasno je bilo ustavljeno javno življenje z ustavitvijo javnega prometa, ne-nujnih obratov itd. Mediji so v času epidemije poročali o stiskah in težavah, ki jih je prinesla izolacija med ljudi. Socialne službe so poročale o vplivu izolacije na družine, predvsem enostarševske, zaradi povečanega obsega dela ob šolanju otrok na daljavo (Dominelli, Harrikari, Mooney, Leskovšek in Tsunoda, 2020, str. 102-104).

1.4.1 Šolanje na daljavo

Tako kot na večino vidikov našega vsakdanjega življenja, je epidemija vplivala tudi na študente in študentke in njihovo izobraževanje. Zaradi ukrepov socialnega distanciranja so se izobraževalne ustanove morale zapreti in svoje delovanje prenesti na daljavo, torej govorimo o virtualnem izobraževanju. Dva glavna izziva, s katerim se morajo študenti in študentke v času epidemije soočiti, sta internetna povezava, ki predstavlja pomemben dejavnik za ustrezno pridobivanje znanja ter onemogočena socialna interakcija med posamezniki, kar dodatno pripomore k pomanjkanju motivacije za izobraževanje. Dodatna problematika, ki jo izobraževanje na daljavo izpostavi, se nanaša na določeno neustrezno pridobljeno znanje, kot so praktične izkušnje in nekatere neučinkovite vsebine, ki v času spletnega učenja zahtevajo drugačno oblikovanje (Adnan in Anwar, 2020, str. 46). Pomanjkanje sodelovanja pri spletnem učenju med študenti in študentkami in predavatelji je velik izziv za uspešne rezultate. Zaznane so bile večje potrebe po interaktivnem izobraževanju, večjim vključevanjem študentov in študentk, uporaba učinkovitih učnih metod itd., saj se tako lahko spodbudi sodelovanje in aktivno učenje. Hkrati pa je spletno izobraževanje prineslo nekaj pozitivnih učinkov, kot je

večja prilagodljivost učenja lastnim sposobnostim ter opravljanje ostalih obveznosti (Hill in Fitzgerald, 2020, str. 6).

1.4.2 Ekonomske spremembe in stiske

Z razglašeno epidemijo zaradi covid-19 se je omejilo delovanje več ustanov, nekatere organizacije pa so morale svoje delovaje čisto ustaviti. Posledica, ki se je pokazala so razne finančne stiske. Študentski domovi, ki predstavljajo dom več študentom in študentkam, so se morali zapreti, a so pri tem upoštevali določene izjeme, kamor spadajo tudi študentske družine. Odlok o začasni prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih (2020) je predvidel kot izjeme, ki so upravičene do ostajanja v študentskih domovih, tudi študentske družine, zato se jim v času epidemije ni bilo potrebno izseliti, kar pomeni, da njihova stanovanjska problematika ni bila ogrožena. Študentske družine, ki bivajo subvencionirano, so upravičene do plačila najemnine za čas, ko njihova uporaba študentskih domov ni mogoča, a študenti in študentke, ki ne bivajo subvencionirano te pravice nimajo. Prav tako študenti in študentke starši, ki bivajo pri zasebnikih niso deležni nikakršne državne pomoči pri reševanju finančnih stisk (ŠOS, 2020).

Dodatno stisko je epidemija prinesla na področju študentskega dela. Študentsko delo je v prvem valu epidemije, v marcu in aprilu, upadlo za 50%, vendar tudi kasneje v času poletnih mesecev se v večji meri odstotek ni znižal. Tudi sama ponudba študentskih del je upadla za 90%. Posledično so mnogi študenti in študentke ostali brez najpomembnejšega dohodka, ki predstavlja trikrat višji dohodek od štipendijske politike (ŠOS, 2020).

Kot pomoč pri ekonomskih stiskah študentov in študentk v času epidemije je država sprejela v mesecu marcu predlog enkratnega solidarnostnega dodatka določenim ranljivim skupinam, med katere spadajo redni tudi študenti in študentke, upravičenci po ZSDP-1 ter prejemniki socialne pomoči, katerim je vsem bilo namenjeno nadomestilo v vrednosti 150€ (Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo, 2020). O ponovnem enkratnem solidarnostnem dodatku je vlada odločala v sklopu sedmega paketa ukrepov za omilitev posledic epidemije v januarju 2021. Izplačilo nadomestila se v novem ukrepu dodeli med drugim tudi študentom in študentkam, tokrat rednim in izrednim, v višini 150€, in družinam z otroki, katerim se izplača dodatek za otroke v višini 50€, dodatek za velike družine v višini 100-200€ in dodatek za novorojene otroke v času epidemije v višini 500€ (GOV.SI RS, 2021).

1.4.3 Drugi vplivi epidemije covid-19

Tematike posledic epidemije covid-19 na družbeni kot psihični ravni ne smemo zanemarjati, saj se s tem soočamo na novo, zato je o tem potrebna razprava. Zaradi epidemije covid-19 družine po vsem svetu doživljajo novo vrsto stresnih dejavnikov, ki v veliki meri ogrožajoče vplivajo na njihovo zdravje, varnost in blaginjo. Socialno distanciranje ima lahko za ljudi velike posledice, saj smo ljudje socialna bitja. V času epidemije se povečuje strah, simptomi tesnobe, osamljenost in depresivno razpoloženje. S socialnim distanciranjem pridejo tudi druge posledice na globalni ravni, saj se povečujejo širši družbeni problemi, kot je revščina in neenakost. Pomemben dejavnik za soočanje z raznimi stiskami v času izolacije so pogovori in podpora družinskih članov ter prijateljev (Carvalho Aguiar Melo in Sousa Soares, 2020, str. 625).

Odlok o začasni delni omejitvi gibanja ljudi in omejitvi oziroma prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s covid-19 (2020) je prinesel prepoved druženja in zbiranja ljudi izven enega gospodinjstva, prav tako pa prepoved prehajanja med občinami. Iz tega razloga se je otežila podpora osebam v stiski, prav tako pa je mnogim študentom in študentkam staršem bilo s tem onemogočeno pridobivanje varstva in potrebne pomoči v času epidemije.

Raziskava Ocena potreb po psihosocialni podpori v drugem valu epidemije covid-19, ki je del Akcijskega načrta za izvajanje psihološke pomoči v razmerah epidemije in je potekala od novembra 2020 do januarja 2021, je pokazala, da študenti in študentke v večini doživljajo stisko zaradi izolacije in strahu pred okužbo bližnjih, kar se je v času drugega vala epidemije covid-19 tudi povečalo. Študenti in študentke, ki opravljajo tudi študentsko delo, pa dodatno doživljajo še strah pred negotovo prihodnostjo. Najpogostejše izpostavljena stiska med študenti in študentkami je upad koncentracije oziroma motivacije za študijske obveznosti ter pomanjkanje stika s prijatelji. Poleg omenjenega jih obremenjuje tudi omejevanje časa, namenjenega študijskemu delu, občutki dvoma v svoje sposobnosti, povečana količina študijskih obveznosti, pomanjkanje prostega časa in podobno (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2021).

Epidemija covid-19 je študentom in študentkam staršem, s sprejetimi ukrepi s strani države, določene že znane izzive na področju usklajevanja študija z družino in ekonomske problematike lahko še dodatno otežila, saj je študente in študentke prikrajšala za nekatere dohodke ter osebno formalno ali neformalno podporo. Na določenih področjih pa se študenti in študentke starši v izrednih razmerah obravnavajo tudi kot izjeme, ki se jim določene ukrepe želi prilagoditi in

jim tako olajšati že znane problematike, kot na primer dovoljeno bivanje v zaprtih študentskih domovih ter izplačani nekateri dodatki v sklopu pravic, ki študentom in študentkam staršem že pripadajo. Prav tako pa obstajajo še stiske in potrebe, ki so se lahko v času epidemije opredelile na novo in jih je potrebno toliko bolj ozavestiti.

2. FORMULACIJA PROBLEMA

Raziskava o socialnih in ekonomskih pogojih študentov in študentk v Evropi (German Center for Higher Education Research and Science Studies, 2016-2018, str. 35) ugotavlja, da Slovenija sodi med države z manjšim deležem študentskih družin v primerjavi z drugimi evropskimi državami. V tem lahko delno vidimo razlog za manjše poznavanje problematike študentskih družin. Ukrepi v času epidemije so za preprečevanje širjenja virusnih okužb s covid-19 zahtevali dolgotrajne in nepredstavljive prilagoditve življenja vseh družbenih skupin in sistemov. Korenito so posegli v osnovne življenjske potrebe po medosebnih odnosih in druženju, družinski podpori ter telesnih aktivnostih, kar je poglobilo razlike med posamezniki, posebej med mladimi, ki jih je epidemija še posebej prizadela (Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2021).

Menim, da je razumevanje študentskih družin in njihovih vsakdanjih izzivov pomembna tematika, kadar govorimo o študentih in študentkam ali o starših in družini. Predvsem zaradi usklajevanja študentskega življenja s starševstvom se lahko študenti in študentke starši soočajo s še več izzivi kot mlade družine na sploh, epidemija covid-19 pa je lahko vse že znane problematike še dodatno otežila. V času epidemije covid-19 se lahko študentske družine soočajo s še večjimi stiskami zaradi sprejetih ukrepov na ekonomskem ali socialnem področju, lahko se opredelijo nove potrebe, ki so prej bile nevidne, prav tako pa se lahko študentska družina v tem času med sabo bolj poveže in raziskuje družinsko življenje.

Sama sem o študentskih družinah začela razmišljati, ko sem, pred epidemijo covid-19, znotraj svoje socialne mreže dobila dve študentski družini. S tem sem pridobila možnost osebno spremljati vse izzive, ki jih je starševstvo prineslo v življenje študenta in študentke. Ker je epidemija covid-19 prinesla razglasitev izrednih razmer in tako vnesla v naša vsakdanja življenja spremembe na več različnih vidikih, se mi zdi pomembno vse morebitne prednosti in slabosti, ki se v tem času opredeljujejo pri študentih in študentkah starših raziskati, pridobiti nove informacije in nadgraditi že znane raziskave na temo študentskih družin. Ugotovitve raziskav pa lahko še posebej pomagajo študentom in študentkam, ki postajajo starši, da bi se znali soočati z vsemi stiskami in novimi potrebami kot tudi, da bi bili seznanjeni z vsemi svojimi pravicami in njim namenjenimi podpornimi viri.

2.1 Raziskovalna vprašanja

V raziskovalnem delu želim odgovoriti na naslednja vprašanja:

- S katerimi izzivi se soočajo študentske družine v času epidemije covid-19?
- Katere novosti so nastale na področju pravic študentskih družin zaradi covid-19 situacije?
- Katere nove potrebe so se pojavile pri študentskih družinah v času epidemije covid-19?
- Kakšne podpore so študentske družine deležne v času epidemije covid-19?

3. METODOLOGIJA

3.1 Vrsta raziskave

Raziskava je kvalitativna, kar pomeni, da osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, sestavljajo besedni opisi ali pripovedi in v kateri je to gradivo tudi obdelano in analizirano na beseden način brez uporabe merskih postopkov (Mesec, 2017).

Raziskava, ki jo bom opravila, je empirična raziskava, saj sem s spraševanjem zbirala novo, neposredno izkustveno gradivo in to uporabila za odgovarjanje na raziskovalna vprašanja. Prav tako je raziskava tudi eksplorativna oziroma poizvedovalna, saj je bil njen namen tudi spoznavanje nekega področja problematike, odkriti probleme, jih formulirati in postaviti preverljiva raziskovalna vprašanja, pri čemer sem se omejila na manjše število primerov (Mesec, 2017).

3.2 Merski instrument in viri podatkov

V empiričnem delu raziskave sem uporabila kvalitativni raziskovalni pristop in spraševanje v obliki delnostrukturiranega intervjuja kot metodo zbiranja podatkov.

Kot merski instrument, ki usmerja postopek za pridobivanje podatkov, sem uporabila smernice za delno strukturiran intervju, ki predstavljajo 10 vprašanj odprtega tipa. Smernice so mi služile kot vnaprej pripravljeno vodilo za intervju, kjer sem vprašanja respondentom in respondentkam postavljala spoštljivo in jasno, na podlagi pogovora pa sem določena vprašanja prilagajala in dodajala podvprašanja.

3.3 Populacija in vzorec

Populacijo v raziskavi sestavljajo očetje in matere, ki imajo v študijskem letu 2020/2021 tudi študentski status, torej se redno ali izredno izobražujejo na eni izmed slovenskih fakultet. Populacija je heterogena, saj jo sestavljajo osebe različnih spolov in starosti, ki obiskujejo različne študijske programe.

Vzorec je neslučajnostni priložnostni, kar pomeni, da enote niso imele enakih možnosti, da pridejo v vzorec, saj je bila raziskava izvedena na podlagi poznanstev in dostopnosti (Mesec, 2017). Intervjuvance in intervjuvanke sem pridobila tudi po metodi snežne kepe, kar pomeni, da sem s pomočjo že poznanih intervjuvancev in intervjuvank našla še druge. Vzorec sestavljajo starši študenti moškega in ženskega spola.

Izvedla sem 10 intervjujev, 7 sodelujočih predstavljajo matere študentke in 3 sodelujoče predstavljajo očetje študenti, zaradi večje dostopnosti študentskih mater. Sodelujoči so različnih starosti, med 21 in 26 let in obiskujejo različne fakultete. Vsi imajo enega otroka, razen intervjuvanca, ki izpostavlja še prisotnost otrok partnerke iz prejšnje zveze. Starost otrok se razlikuje med manj kot eno leto in 12 let. Prav tako so nekateri študenti in študentke, ki so starši, zaposleni, nekateri opravljajo delo preko študentskega servisa, nekateri pa poleg študija ne opravljajo nobenega plačanega dela.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
SPOL (M/Ž)	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	Ž	Ž	Ž
STAROST	21	23	23	22	25	24	23	24	24	26
ŠTUDIJ (redni/izredni)	R	R	R	R	R	I	R	R	I	I
ŠT. OTROK	1	1	1	1	1	3	1	1	1	1
STAROST OTROK	14m	14m	2 leti	11 m	9m	10m, 10 in 12 let	3 leta	18 m	8m	6 let
DELO	Ne	Študen tsko delo	Ne	Zaposlen	Ne	Študen tsko delo	Zaposl ena	Ne	Ne	Ne
OBLIKA DRUŽINE	Jedrna	Jedrna	Jedrna	Jedrna	Jedrna	Reorg anizira na	Jedrna	Jedrna	Jedrna	Enostar -ševska

Tabela 1: Demografske značilnosti sodelujočih

3.4 Zbiranje podatkov

Zbiranje empiričnega gradiva je potekalo s spraševanjem respondentov in respondentk. S sodelujočimi v raziskavi sem izvedla delnostrukturirane intervjuje, z vnaprej pripravljenimi smernicami in tako pridobila podatke za kvalitativno analizo.

Pred začetkom izvajanja intervjujev sem kontaktirala že poznane študente in študentke starše v svoji socialni mreži in jih povprašala ali poznajo še druge, ki bi bili pripravljeni sodelovati v moji raziskavi. Za pomoč pri iskanju respondentov in respondentk sem uporabila socialna omrežja, kot je Facebook, prav tako pa sem kontaktirala Klub študentskih družin Slovenije.

Ko sem dobila povratno informacijo o sodelovanju s strani respondentov in respondentk, sem se z vsakim posameznikom oziroma posameznico dogovorila o načinu izvedbe intervjuja ter terminu za izvedbo. Nekaj sodelujočih je želelo tudi pred samo izvedbo intervjuja dobiti vpogled v vprašalnik, zato sem jim smernice zanj tudi posredovala.

Izvajanje intervjujev je potekalo v marcu in aprilu 2021, na daljavo, preko Zoom-a, zaradi epidemoloških ukrepov in priporočil. Vsak intervju je bil izveden individualno, tudi s študentko in študentom, ki skupaj predstavljata eno družino. Intervjuji prav tako niso bili časovno omejeni, saj sem vprašalnik prilagajala vsakemu respondentu oziroma respondentki posebej, glede na njihove odgovore in potrebna podvprašanja. Za lažje kasnejše zapisovanje ter analizo, se je nekaj sodelujočih strinjalo, da intervju snemam, pri drugih pa sem si odgovore zapisovala sproti in jih kasneje dopolnila še po spominu. Po končani izvedbi sem vsak intervju zapisala v obliki dvogovora. Vse zapise intervjujev hranim v svojem osebni arhivu, njihova uporaba pa je namenjena izključno analizi v diplomskem delu.

3.5 Analiza podatkov

Podatke sem analizirala na kvalitativen način. Naslednji koraki prikazujejo postopek analize, del katere prikažem tudi v tabelah, celota pa je vidna v prilogah.

1. UREJANJE GRADIVA - Vsak intervju sem zapisala v obliki dvogovora in jih označila z ustrezno zaporedno črko abecede od A do J. Intervjuje pod črkami B, D in F predstavljajo očetje študenti in intervjuje pod črkami A, C, E, G, H, I in J predstavljajo matere študentke.
2. DOLOČITEV ENOT KODIRANJA – V posameznih intervjujih sem določila smiselne enote kodiranja na način, da sem besedo, del stavka ali stavek označila na vsaki strani z / in ustrezno zaporedno številko, na primer (1), nepomembne dele odgovorov pa sem izpustila. S tem sem odgovore respondentov in respondentk pripravila na odprto kodiranje.

J: Kako doživljaš situacijo povezano z epidemijo covid-19?
H: /Situacija mi hkrati malo olajša zadeve/(1), /po drugi strani pa predstavlja nove izzive./ (2) /Je precej stresno, predvsem zaradi ukrepov, ki zahtevajo prilagajanje/(3), saj nekaj časa so vrtci odprti, nekaj časa zaprti in takrat mora biti otrok doma.
J: S katerimi izzivi se v tem času soočaš kot študent starš?
H: /Kot študent starš je zelo težko delati zaradi vseh obveznosti, med epidemijo pa niti ni veliko del na voljo/(4), hkrati pa tudi /ne dobivam veliko pomoči od države./ (5) /Velik izziv je tudi to uskaljevanje predavanj in učenja s posvečanjem pozornosti otroku, predvsem v času zaprtja vrtcev./ (6)
J: Imaš kakšne izzive tudi s stanovanjsko problematiko?
H: Zaradi epidemije /živiva zaenkrat pri partnerjih starših./ (7)

Tabela 2: Primer določevanja enot kodiranja

3. ODPRTO KODIRANJE – Naredila sem tabelo s posameznimi stolpci, kamor sem zapisala številko izjave in izjavo, nato pa zbranim enotam pripisala pojme, jih združevala v kategorije in nato v teme.

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
C6	Je težko biti skoncentriran na predavanje v prisotnosti otroka, zato si morem ves čas iskati neko varstvo.	Problem varstva	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C8	jaz pa dobivam nekatere socialne dodatke	Socialni dodatki	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C22	Študentje smo dobili krizni dodatek v tem času in tudi otroškega dodatka je bilo nekaj več	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C26	večja potreba po razpoložljivosti najinih bližnjih za varstvo otroka za uskaljevanje s študijem	Varstvo otrok	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
C35	Klub študentskih družin Slovenije, sva včlanjena	Včlanjenost	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19

Tabela 3: Primer odprtega kodiranja

4. OSNO KODIRANJE – Pod določene teme sem razvrstila vse kategorije in k temu pripadajoče pojme.

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA • Bivanje pri starših (A6, B7, C13, D8, H7, J6) • Bivanje v študentskem domu (C10) • Odjava iz študentskega doma (C12) • Bivanje pri partnerki (F9) • Lastniško stanovanje (E12) • Najemniško stanovanje (I8) NEFORMALNA PODPORA • Partner (A20, B21, D20, E22, F24, G25, H19, I19) • Družina (A21, B22, C30, D19, E23, F25, H20, I20, J21) • Prijatelji (A23, C31, F26, H21) • Facebook podpora skupina (I24)
--

Tabela 4: Primer osnega kodiranja

Po končanem kodiranju sem zapisala rezultate, razpravo, sklepe in predloge. Podatkov nisem posploševala na celotno populacijo zaradi majhnega priložnostnega vzorca.

4. REZULTATI

V tem poglavju predstavljam rezultate raziskave skozi posamezne teme, ki sem jih v skladu z raziskovalnimi vprašanji oblikovala v postopku analize intervjujev. Za podkrepitev predstavljenih rezultatov bom v nadaljevanju uporabila nekatere izjave iz intervjujev, kar bo nakazano z ležečo pisavo.

4.1 Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

4.1.1 Doživljanje epidemije covid-19

Analiza pridobljenih rezultatov je pokazala, da študenti in študentke starši svoje doživljanje epidemije covid-19 opisujejo na različne načine, kar je razumljivo, saj je za vsakega ta prinesla različne (nove) izzive. Največ sodelujočih je epidemijo covid-19 označilo za stresno (*»Stresno, ker življenje ne poteka normalno, preveč je omejitev po mojem mnenju.«* (D1)), pri čemer so izpostavili predvsem omejitev druženja (*»Ni tistega pristnega druženja, niti nimam možnosti se povezovati osebno z drugimi mamici zaradi ukrepov.«* (C2)).

Dva izmed sodelujočih sta situacijo opisala kot psihično naporno, predvsem zaradi strahu pred okužbo (*»Zaradi otroka živim v strahu pred okužbo.«* (I4)). Rojstvo otroka je pri nekaterih potekalo ravno v času epidemije, kar je prineslo dodatno skrb in nove izzive (*»Sem ravno v času epidemije dobil otroka, kar je hkrati veselje, ampak tudi večja skrb, da bi se slučajno okužil.«* (D2)). Drugi odzivi posameznikov oziroma posameznic so se odražali z besedami kot so prilagajanje ukrepom v času epidemije covid-19 (*»Težko se je tudi prilagajati vsem omejitvam in hkrati skušati vsaj delno normalno živeti.«* (F6)) in negativno dojetje epidemije (*»Na začetku sem covid situacijo razumela kot nekaj negativnega.«* (E1)). Nekateri sodelujoči so izpostavili tudi težje ohranjanje socialne mreže (*»Pomanjkanje stikov in s tem onemogočanje ohranjanje socialne mreže tako kot bi si želela.«* (E8)) in slabše duševno zdravje (*»V tem času se je zelo poslabšalo splošno duševno zdravje ljudi, opažam pri sebi in svojih bližnjih.«* (G2)). Zaradi ukrepov, ki jih je epidemija prinesla, so sodelujoči v raziskavi več časa preživeli doma (*»Zaradi življenja v mestu in v bloku smo več časa prežovali notri.«* (G3)). Ravno zaradi izzivov, ki jih je epidemija covid-19 povzročila, je ena izmed intervjuvank izpostavila tudi opustitev študija v prvem valu (*»Ob začetku epidemije mi je bila situacija zelo naporna, ker je otrok bil ves čas doma, da mi je opravljanje študija postalo takšen izziv, da sem ga opustila.«* (J3)).

Nekateri intervjuvanci in intervjuvanke pa so izpostavili tudi pozitivno plat epidemije covid-19, kot je na primer več preživetega časa z družino (*»Pozitivna plat vsega tega pa je, da smo kot družina zato več časa skupaj, imamo možnost se bolj poglobiti v razvijanje našega odnosa.«* (C3)).

4.1.2 Študijski in družinski izzivi

Pri vseh sodelujočih v raziskavi so bili izpostavljeni tako študijski kot tudi družinski izzivi. Šest sodelujočih je kot izziv v času epidemije covid-19 izpostavilo problem usklajevanja študija ter z njim povezane obveznosti s skrbjo za otroka oziroma posvečanje časa otrokom (*»Velik izziv je tudi to usklajevanje predavanj in učenja s posvečanjem pozornosti otroku.«* (H6)). V povezavi s študijem je nekaj sodelujočih izpostavilo, da doma nimajo zadostne zasebnosti (*»Največja dodatna obremenitev je, da nimam možnosti zasebnosti, odmika.«* (E6)), da študij na daljavo težje spremljajo (*»Kot študentka sem imela velike težave pri sledenju online predavanjem in vajam, saj sem imela zraven še zelo živahnega triletnika.«* (G7)) ali pa, da imajo v času študija na daljavo še več dela (*»Pri predavanjih na daljavo se mi zdi, da imam veliko več dela za študij kot sicer in tako manj časa za družino.«* (F7)).

Pri sodelujočih se je v času epidemije covid-19 kot dodaten izziv pojavil še problem varstva, kar so konkretno izpostavile štiri matere študentke, saj so določen čas v skladu z epidemološkimi ukrepi bili zaprti tudi vrtci in vse izobraževalne ustanove (*»Varstvo otroka je bilo nekaj časa, ko ni bilo vrtcev, problem, saj s partnerjem nisva želela, da bi povečala možnost okužbe.«* (G9)).

Dva izmed sodelujočih sta poleg svojega študija izpostavila tudi izziv šolanja na daljavo svojih otrok (*»Tudi sinova partnerke iz prejšnje veze hodita v šolo in je potreba še pomoč njima.«* (F8)) in olajšanje ob vrnitvi otrok v šole (*»Zdaj ko so otroci nazaj v šoli, je vse veliko lažje.«* (J5)). Kot prednost, ki jo je prinesla situacija covid-19 v zvezi z usklajevanjem študijskih in družinskih obveznosti, pa je ena izmed intervjuvank navedla prihranjeno vožnjo na fakulteto (*»So pa tudi prednosti, saj se ne rabim vozit v XX in s tem izgubljam časa, kar mi omogoča več časa z dojenčkom.«* (E7)).

4.1.3 Ekonomski izzivi

Nekateri sodelujoči se soočajo z manjšimi ekonomskimi izzivi kot drugi (*»Dohodki so dokaj stabilni, saj imam še vedno službo«* (B6)). Razlog za ekonomske izzive ni nujno epidemija covid-19, lahko se situacija pojavlja že od samega začetka študentskega starševstva (*»Denarna situacija že nasploh ni najboljša, ker imava samo en reden dohodek.«* (E11)).

Študentsko delo, s katerim krijeta večino stroškov, opravljata le dva izmed desetih vprašanih in oba sta v vlogi očeta študenta (*»Izziv mi je obdržati študentsko delo, za katerega moram res dosti delati, saj sem bil že tik pred tem, da bi ga zaradi epidemije izgubil.«* (B4)). Dve vprašani materi študentki navajata, da študentsko delo opravljata njuna partnerja študenta (*»Nekako shajamo, ker fant dela še preko študentske napotnice.«* (C7)), tri intervjuvanke pa ob vprašanju ekonomskih izzivov v času epidemije covid-19 izpostavijo redno zaposlitev njihovega partnerja, ki ni študent (*»Sicer je partner zaposlen.«* (I7)), kar pri vseh nakazuje na vsaj en dohodek v študentski družini.

Ena intervjuvanka izpostavi podporo družine pri soočanju z ekonomskimi izzivi (*»Imava tudi podporo domačih pri finančah.«* (C9)), en intervjuvanec pa poroča o ekonomski stiski (*»Sva imela s partnerko, ki je trenutno na porodniški, ni zaposlena, študij pa je že končala, le socialno denarno pomoč, ki tudi ni velika.«* (D7)) in posledični zaposlitvi doma v času epidemije (*»Sem zaposlen doma, dohodki niso ravno takšni kakršne bi si želel.«* (D6)). O zaposlitvi v času epidemije covid-19 govori tudi druga intervjuvanka, ki iz tega razloga ne izpostavlja večje ekonomske stiske (*»Ekonomske na srečo nismo bili prikrajšani, saj sem konec leta 2020, delno zaradi epidemije, ker so se povečale potrebe po kadru, dobila službo.«* (G7)).

Analiza rezultatov je pokazala, da so o večjih ekonomskih izzivih poročali tisti intervjuvanci in intervjuvanke, ki so tekom epidemije izgubili nekatere dohodke, na primer štipendijo (*»Mi ne pripada več kadrovska štipendija, ki sem jo imel, kar je dodaten zmanjšan ekonomski prihodek.«* (B5)), ali študentsko delo (*»Ker zaradi epidemije ne morem več delati tam, kjer sem prej delala kot študentka zraven študija, je vse skupaj toliko težje.«* (J8)). Ena intervjuvanka je ob tem opozorila tudi na problem, da je v času epidemije manj možnosti za študentsko delo (*»Kot študent starš je zelo težko delati zaradi vseh obveznosti, med epidemijo pa niti ni veliko del na voljo.«* (H4)).

Dva intervjuvanca pa sta izpostavila, da je epidemija covid-19 nekatere njihove finančne stiske ublažila, saj menita, da bi stroški bivanja v kraju študija znašali veliko več kot znašajo sedaj, ko živita doma (*»Če ne bi bilo epidemije pa bi živeli v XX, kjer bi otrok moral hoditi v vrtec, in vse to bi prineslo veliko večje stroške.«* (A7)).

4.1.4 Stanovanjska problematika

Več kot polovica sodelujočih v raziskavi se s stanovanjsko problematiko spopada tako, da biva pri starših (*»Živiva zaenkrat pri partnerjevih starših.«* (H7)). Razlogi za bivanje doma so različni, na primer nezmožnost financiranja lastnega stanovanja (*»Z otrokom živiva pri starših,*

ker si lastnega stanovanja ne morem privoščiti.» (J6)), ali izselitev iz študentskega doma (»Zaradi študija na daljavo smo se odjavili iz študentskega doma.« (C12))

Poleg bivanja pri starših pa sodelujoči v raziskavi navajajo še druge možnosti reševanja stanovanjske problematike, in sicer bivanje pri partnerki (»Živim pri partnerki doma, ki je malo starejša in ima svojo hišo.« (F9), lastniško stanovanje (»Imava svoje lastniško stanovanje, ki sva ga dobila od staršev, ko so se izselili, zato tukaj nimava takšnih stroškov in težav, kot bi jih lahko imela sicer.« (E12) ter bivanje v najemniškem stanovanju.

4.2 Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19

4.2.1 Študentske pravice

Večina vprašanih je seznanjenih s svojimi pravicami kot študent in študentka starš. Splošno poznane in korišćene so predvsem tri pravice, ki jih sodelujoči v raziskavi tudi navajajo v svojih odgovorih, in sicer dodatno študijsko leto, ki ga študenti in študentke starši lahko koristijo (»Dodatno študijsko leto.« (G12), dodatnih deset mesečnih subvencioniranih obrokov študentske prehrane na vsakega rojenega otroka »Prejemam tudi 10 dodatnih subvencioniranih obrokov mesečno.« (A12) in prilagajanje študijskih obveznosti na fakulteti zaradi starševstva »Na našem faksu se lažje dogovorim za dodatne termine ali nekatere prilagoditve zaradi otroka doma.« (C19)). Analiza rezultatov je pokazala, da nekateri intervjuvanci in intervjuvanke, kljub poznavanju pravic, vseh ne koristijo (»Pravica do dodatnega študijskega leta kot staršu, kar sicer nisem izkoristil.« (B9)) ali pa jih ne morejo koristiti, saj je do določene pravice upravićen le en starš (»Dodatnih obrokov za študentsko prehrano ne morem koristit, ker to pravico koristi partnerka.« (B10)).

Poleg že navedenih pravic, dve materi študentki navajata upravićenost do štipendije, vsem študentom in študentkam staršem pa pripada tudi pravica do subvencioniranega bivanja v študentskem domu s statusom študentske družine, kar nekateri sodelujoči poznajo, a pravico je koristila samo ena vprašana (»Bivanje v študentskem domu smo imeli subvencionirano.« (C18)). Prav tako tudi dva sodelujoča v raziskavi navajata nepoznavanje vseh pravic študentskih družin (»Za ostale pravice pa pravzaprav ne vem, se mi zdi, da nisem seznanjena z vsemi.« (H10)), kar pomeni, da nista seznanjena z vsemi pravicami, ki bi jih morebiti lahko koristila.

4.2.2 Starševske pravice

Vsi sodelujoči študentje in študentke starši, ki so do tega upravićeni, prejemajo dodatke po rojstvu otroka (»Sedaj mi pripada tudi otroški dodatek za otroka in pa starševski dodatek.« (E15)). Staršu po zakonu pripada tudi pravica do denarne socialne pomoći, v kolikor je do te

pomoči upravičen. O tej pravici govorijo le nekateri, in sicer jo eden izmed sodelujočih izpostavi kot nekorisčeno pravico (*»Mislim, da mi pripada tudi pravica do denarne socialne pomoči, ampak je ne potrebujemo zaenkrat.«* (B12)), druga sodelujoča pa izpostavi zaprosilo za denarno pomoč ravno v času epidemije covid-19 (*»Zaprosila sem tudi za denarno socialno pomoč.«* (J11)). Kot posebna pravica, ki jo ena intervjuvanka navaja je pravica do preživitve (*»Upravičena pa sem tudi do preživitve za otroka.«* (J13)), ki jo intervjuvanka koristi, saj predstavlja enostarševsko družino.

4.2.3 Obremenitve na področju pravic

Na vprašanje kakšne obremenitve jim je epidemija covid-19 prinesla na področju pravic, so štiri intervjuvanke izpostavile delovanje CSD-jev na daljavo z vsem dogovarjanjem in svetovanjem (*»Vse je bilo potrebno delati na daljavo in je bilo neke informacije tudi težje pridobiti, vsaj na našem CSD niso bili kaj dosti v pomoč, ko smo jih rabili.«* (I13)), med vsemi vprašanimi pa le dva izmed njih obremenitev ne izpostavljata.

Analiza odgovorov je pokazala, da so intervjuvanci in intervjuvanke doživljali različne obremenitve v času izrednih razmer, na primer izguba določenih pravic (*»Zdaj ko sem se zaposlila, pa sem tudi izgubila nekatere študentske pravice.«* (G17)), manj možnosti za študentsko delo (*»Težko dobiti študentsko delo.«* (F12)), omejitev uporabe subvencioniranega prevoza (*»V času zaprtja tudi nisem mogel uporabljati javnega prevoza, za katerega sem imel subvencionirano vozovnico, zaradi ukrepov in strahu pred okužbo.«* (F13)), težje dogovarjanje za študijske obveznosti (*»Se težje dogovarjam za svoje obveznosti, ki so mi zaradi družine včasih malo prilagojene pri določenih predmetih.«* (F14)), onemogočeno koriščenje študentskih bonov (*»Epidemija mi je zaradi zaprtja restavracij tudi onemogočila koriščenje študentskih bonov, ki velikokrat pridejo prav.«* (G15)) in težje dostopno študijsko gradivo.

4.2.4 Ugodnosti na področju pravic

Vsi intervjuvani so kot veliko ugodnost v času epidemije covid-19 na področju pravic navedli krizne dodatke, ki jih je vsak posameznik lahko prejel na podlagi različnih pravic v sklopu protikoronskih paketov za omilitev posledic epidemije (*»Pomembna olajšava so dodatek, ki je bil namenjen študentom, dvakrat, pa tudi dodatek za novorojenca, ker sem rodila v začetku leta 2020 in dodatno izplačilo pri otroškem dodatku.«* (A14)). To je za nekatere pomenilo manjše finančne težave ob epidemiji (*»Brez teh dodatkov in drugih ukrepov epidemije, bi verjetno imela več finančnih težav.«* (A15)). Pomembni ugodnosti, ki jih nekateri intervjuvanci oziroma intervjuvanke navajajo, sta tudi študij na daljavo (*»Zame so največja ugodnost predavanja, ki*

potekajo preko spleta, ki mi prihranijo pot in čakanje med predavanji.« (E18)) in denarna pomoč študentskim družinam preko fundacije Študentski tolar, s čimer pa vsi intervjuvanci in intervjuvanke niso seznanjeni (*»Sem oddala tudi vlogo na razpisu za denarno pomoč študentskim družinam preko fundacije Študentski tolar.*« (C24)).

Nekateri sodelujoči v raziskavi so kot ugodnost prepoznali tudi dejstvo, da zaradi študija na daljavo ne potrebujejo vrtčevskega varstva za otroka (*»Imava oba pouk na daljavo zaradi epidemije in otrok je lahko doma, sicer pa bi moral v tem mesecu že hoditi v vrtec.*« (A16)) ter odjavo iz študentskega doma, ki je pomenila finančno ugodnost zaradi nepotrebe po plačevanju bivanja v domu.

4.3 Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19

4.3.1 Izpostavljene potrebe

Pri vprašanju, kakšne nove potrebe so se pojavile pri študentskih družinah v času epidemije covid-19, so intervjuvanci in intervjuvanke kot skupni izpostavili dve potrebi. Kot prva je potreba po več stikih, ki so bili zaradi ukrepov v času epidemije precej omejeni (*»Potreba po več socialnih stikih, druženju, za nas in za otroke, saj so bili odrezani od stikov z vrstniki.*« (F17)). En intervjuvanec je ob tem opozoril, da prav socialno distanciranje lahko povzroči še dodatne stiske in poudaril pomen skrbi za duševno zdravje (*»Distanciranje povzroča psihične stiske, tudi pri meni, zato je večja potreba po skrbi zase.*« (B18)).

Druga potreba pa je povečana potreba po varstvu otrok, predvsem zaradi lažjega opravljanja študijskih obveznosti (*»Večja potreba po razpoložljivosti najinih bližnjih za varstvo otroka za usklajevanje s študijem.*« (C26)). Posamezni študenti in študentke starši so kot nove potrebe izpostavili še željo po boljši zdravstveni dostopnosti v času epidemije covid-19 (*»Potrebi po boljšem funkcioniranju zdravstvenega sistema v času epidemije, vsaj za otroke...*« (B19)), potrebo po ustrezni tehnologiji (*»Nova potreba je bila tudi to, da zdaj s fantom potrebujeva zaradi šolanja na daljavo vsak svojo računalniško opremo in svoj prostor zase, da spremljava predavanja.*« (C25)), po mirnem okolju za študij, po sprotnem dogovarjanju za varstvo otroka (*»Pri nas se je pojavilo to, da se malo več dogovarjamo in gledamo na moj urnik in se v skladu s tem dogovarjamo za varstvo otroka.*« (H14)) in pomoč otroku pri šoli na daljavo (*»Nova potreba je bila pomoč otroku pri šoli na daljavo, saj je prvi razred.*« (J15)).

Trije izmed vprašanih so kot pomembno novo potrebo v času epidemije covid-19 izpostavili potrebo po službi, torej zaposlitvi ali študentskem delu, za kar je, kot že zapisano, v tem času manj možnosti (*»Potreba po redni plači.*« (F16)). Ena intervjuvanka pa ni opredelila nobene

nove potrebe v času epidemije (*»Nekih novih bistvenih potreb ni, saj je otroček rojen v času epidemije, je pa vse na novo zame v tem času, zato se morem učiti prilagajati.«* (E20)).

4.3.2 Odzivanje študentskih družin na potrebe

Študenti in študentke starše sem v intervjujih spraševala tudi o tem, kako se odzivajo na novo opredeljene potrebe. Odgovori, ki so jih sodelujoči podali, so različni, med njimi pa najbolj izstopa iskanje pomoči za varstvo otroka pri bližnjih, torej na primer starših, prijateljih ali sosedih (*»Za varstvo pa večkrat izkoristiva najine starše, včasih tudi sosede, kadar je res nujno potrebno.«* (C28)).

Preostali odzivi na nove potrebe, ki so bili izpostavljeni v intervjujih so priključitev različnim socialnim skupinam (*»Sem se pridružila nekaterim skupinam na socialnih omrežjih, da si malo delimo vprašanja in mnenja.«* (A19)) in stiki z bližnjimi na daljavo (*»S prijatelji sem komuniciral večinoma preko socialnih omrežij.«* (F29)), nakup ustrezne tehnologije (*»Kupiti sva morala še en prenosni računalnik.«* (C28)), zaposlitev doma (*»Doma sem se zaposlil.«* (D17)) in iskanje dela (*»Spremljam oglase za delo.«* (J20)). Nekateri intervjuvanci so omenjali, da si sedaj bolje načrtujejo oziroma razporejajo svoj čas (*»Včasih delam za šolo tudi pozno zvečer, predvsem v kletnem prostoru, kjer imam največji mir.«* (D18)).

Zaradi potrebe po dohodku in službi, so nekateri intervjuvani vlogo za denarno pomoč, omejitev stikov in druženja pa so vprašani reševali z aktivnostmi v krogu družine (*»Se kar čuti neka napetost in prikrajšanost pri otrocih, kar skušama s partnerko lajšati tako, da se skupaj čim več pogovarjamo, igramo igre in smo na svežem zraku.«* (F21)), zaposlitvijo otroka z aktivnostmi (*»V času strožjih ukrepov pa sem otroka nekako zamotila z risankami.«* (G23)) in druženjem otrok na vasi (*»Potrebe po druženju pa skušamo reševati tako, da se vsaj naši otroci tukaj na vasi nekoliko družijo zunaj.«* (H18)).

4.4 Podpora v času epidemije covid-19

4.4.1 Neformalna podpora

Sodelujoče študente in študentke starše sem povprašala, kaj oziroma kdo jim predstavlja največji vir podpore v času epidemije covid-19. Pri tem vprašanju so vsi izpostavili tri osebe, ki jim nudijo podporo v določeni obliki, in sicer so to partner oziroma partnerka (*»Sva si s fantom drug drugemu v največjo oporo...«* (A20)), družina (*»Razen staršev, ki so ogromna podpora z vseh vidikov, druge podpore nimam.«* (J21)) in prijatelji, ki so izpostavljeni predvsem kot čustvena podpora (*»Tudi prijateljice, s katerimi vsaj malo poklepetamo preko telefonov.«* (C31)). Ena intervjuvanka pa je kot zanjo pomembno podporo izpostavila še Facebook

podporno skupino (*»Dobra podpirna skupina se mi zdi na Facebooku, reče se študentska mama, kjer se med sabo podpiramo in izmenjamo kakšne pomembne informacije.«* (I24)).

4.4.2 Formalna podpora

V intervjujih me je zanimalo tudi, s katerimi formalnimi podpornimi skupinami v času epidemije covid-19, so sodelujoči seznanjeni. Odgovori sodelujočih so bili precej raznoliki. S formalnimi podpornimi skupinami je seznanjenih šest sodelujočih v raziskavi (*»Poznam CSD, psihološko pomoč namenjeno mladim, Klub študentskih družin Slovenije.«* (G28)), a od teh so le štirje včlanjeni v Klub študentskih družin XX ali v Klub študentskih družin Slovenije (*»Klub študentskih družin XX, kamor sva se včlanila s partnerko.«* (B26)). Štirje od sodelujočih pa so izpostavili, da ne poznajo nobenih posebnih formalnih podpornih skupin (*»Prav formalne skupine ne poznam nobene, razen CSD, kamor sem se že obrnila po pomoč za neke informacije za pravice in podobno.«* (I23)).

Sodelujoči v raziskavi, ki so člani omenjenih podpornih skupin, so poročali tudi o delovanju podpornih skupin oziroma klubov v času epidemije. V času epidemije so bile aktivnosti klubov močno zmanjšane oziroma onemogočene (*»Imajo drugače dosti aktivnosti, v času epidemije pa se ne dogaja toliko, saj nič ne sme biti v živo.«* (C36)), kljub temu pa so bile organizirane nekatere storitve oziroma dogodki, kot na primer online srečanja članov (*»Nekaj srečanj je potekalo preko videoklicev.«* (B28)), obdarovanje na daljavo (*»So imeli na primer za božič obdarovanje, tako, da smo kar na dom dobili darila.«* (B29)) in podarjanje materialnih stvari (*»Preko kluba podarjali stvari za otroke.«* (A31)). Formalna podpirna organizacija Fundacija študentski tolar pa je v kriznem času omogočila tudi denarno pomoč študentskim družinam, čeprav zanjo v večini vprašani niso zaprosili (*»Sem v času epidemije tudi oddala vlogo za pomoč študentskim družinam.«* (J25)).

4.4.3 Oblike podpore

Štirje sodelujoči intervjuvanci oziroma intervjuvanke so pri navajanju virov podpore omenili tudi oblike pomoči, s katerimi jim bližnje osebe ali formalne organizacije nudijo pomoč. Pomemben vir podpore jim predstavlja razpoložljivo varstvo za otroka, ki jim ga nudijo bližnji (*»Se sploh ne rabim obremenjevati s tem kje in kako bo otrok, saj imava načeloma večino časa starše na razpolago.«* (A22)), finančna podpora države (*»Finančna državna pomoč mi je pomembna podpora.«* (I18)), prihodek ob zaposlitvi (*»Možnost službe ter zaslužka doma.«* (D21)) ter čustvena in finančna podpora družine.

4.4.4 Socialna mreža

Sodelujoče sem v intervjujih vprašala še, kako se je v času epidemije covid-19 spremenila njihova socialna mreža. Intervjuvanci in intervjuvanke so v odgovorih omenjali predvsem omejevanje stikov (*»Zaradi otroka in družine, čemur morem zdaj posvečati več časa, prepoved druženja in strah pred okužbo pa te stike še dodatno omejujeta.«* (B25)) in stike z bližnjimi na daljavo (*»S prijatelji in tudi določenimi sorodniki smo zelo zmanjšali stike, občasno smo se z nekaterimi slišali po telefonu, Facebooku, Skypu, z mnogimi pa ne.«* (G26)), kar je lahko privedlo tudi do določene stiske (*»Sama sem ob tem zaprtju nekajkrat doživljala stisko, saj sem družaben človek, ki rabi družbo ljudi.«* (G27)). Nekaj intervjuvanih je izpostavilo tudi oddaljevanje z določenimi ljudmi (*»Zaradi manj osebnih stikov smo se z nekaterimi oddaljili, a tisti najbližnji ostajajo.«* (A26)) in zmanjševanje prijateljskih stikov (*»S sošolci se ne pogovarjam več toliko kot sem se prej, saj se ne vidimo.«* (H22)). Pomanjkanje druženja je pri nekaterih vodilo v zmanjševanje socialne mreže (*»Socialna mreža se je definitivno zmanjšala.«* (E24)), nekateri pa so poudarjali, da njihova socialna mreža, kljub stikom na daljavo, ostaja nespremenjena (*»Svojo bistveno socialno mrežo ohranjam, ne morem pa kaj dosti širiti zaradi ukrepov.«* (I22)). Ena intervjuvanka je menila, da ponovno druženje v zadnjem času prispeva k ponovnemu izboljšanju stikov v socialni mreži (*»V tem mesecu se že nekako začnemo tui družiti postopoma nazaj.«* (C32)). Ne glede na to, kaj se je dogajalo s socialno mrežo posameznih intervjuvancev in intervjuvank, pa nekateri poudarjajo, da so stiki z družino ostali nespremenjeni (*»V enakih stikih kot prej sem ostala le z družino.«* (J23)).

5. RAZPRAVA

V tem poglavju povzemam glavne ugotovitve raziskovalnih vprašanj, ki sem si jih zastavila na začetku, v povezavi s teoretičnimi izhodišči, ki so predstavljena v poglavju Pregled teoretične problematike.

- S kakšnimi izzivi se soočajo študentske družine v času epidemije covid-19?

Že v letu 1997, kot navaja Stropnik (1997, str. 12), je bilo ugotovljeno, da se študentske družine v svojem vsakdanu soočajo s številnimi izzivi, saj otrok prinese dodatne stroške vzdrževanja in skrbi, kar pa velja še danes. Iz tega razloga so pri študentskih družinah v ospredju največkrat ekonomski izzivi, k čemur prištevamo tudi stanovanjsko problematiko. O večjih finančnih stiskah slovenskih študentov in študentk poroča tudi Raziskava o socialnih in ekonomskih pogojih študentov in študentk v Evropi (German Center for Higher Education Research and Science Studies, 2016-2018), kar delno potrjujejo tudi sodelujoči v moji raziskavi, ki navajajo določene ekonomske izzive, predvsem splošno nižje dohodke, ne glede na epidemijo covid-19. Kljub nižjim dohodkom pa analiza ekonomskih izzivov nakazuje tudi na ujemanje s podatki SURS (2016), ki predpostavljajo določeno stopnjo stabilnosti dohodkov študentov in študentk zaradi prejemanja dodatkov, kot so štipendije, starševski prejemki, podpora brezposelnim itd.

Po poročanju ŠOS (2020) je epidemija covid-19 ekonomsko problematiko za študentske družine še dodatno ogrozila, predvsem zaradi upada študentskega dela, ki je v začetku epidemije, v letu 2020, upadlo kar za 50%, ponudbe del pa za 90%. Problem se potrjuje pri sodelujočih v intervjujih, ki izpostavljajo, da je v času epidemije težje dobiti delo, saj je možnosti veliko manj kot sicer, prav tako pa se padec študentskih del potrjuje pri sodelujočih, ki so izpostavili izgubo študentskega dela ravno zaradi epidemije covid-19. Za olajšanje ekonomskih stisk je vlada sprejela Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (2020), znotraj katerega je odločala o denarni pomoči določenim ranljivim skupinam, med njimi študentom in študentkam ter staršem pri otroških dodatkih in rojstvu otroka v času epidemije covid-19. Analiza pridobljenih podatkov s strani intervjuvancev in intervjuvank vse te dodatke potrjuje, dodatno pa izpostavlja, da so dodatki doprinesli k (vsaj delnemu) reševanju ekonomskih izzivov. Ekonomsko stisko nekateri vprašani rešujejo tudi z zaposlitvijo, pred in v času epidemije, kar jim posledično onemogoča nadaljnjo koriščenje določenih študentskih pravic, ki so zanje pomembna olajšava.

Poleg izzivov z dohodki, pred katere so študenti in študentke starši postavljeni, je dodaten izziv tudi stanovanjska problematika. Dejstvo, da se v Sloveniji soočamo s slabim stanjem stanovanjske preskrbe, kot tudi z visokimi stroški najemnin, nepremičnin in gradnje, kar ima na mlade velik vpliv pri osamosvajanju (Zavod PIP, 2020), se sklada s podatki analize v raziskavi, ki izpostavlja velik ekonomski izziv bivanja v najemniškem stanovanju. Kot kažejo podatki raziskave Eurofound, je Slovenija tudi država, kjer mladi najdlje živijo pri starših (Mladinski svet Slovenije, 2015, str. 1-2) in tovrstna problematika se potrjuje pri sodelujočih z večinskimi izpostavljanjem bivanja študentskih družin pri svojih starših. V času epidemije covid-19 se stanovanjska problematika glede na analizo podatkov ni spremenila, predvsem zaradi že urejenega bivalnega prostora pred samim začetkom epidemije covid-19. Dodatno se je v času izrednih razmer izpostavila možnost bivanja študentskih družin v študentskih domovih, kljub izrednim razmeram in zaprtju tovrstnih ustanov, na podlagi predvidenih izjem znotraj Odloka o začasni prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih (2020), kar ena izmed sodelujočih v raziskavi, ki je koristila pravico študentske družine do bivanja v študentskem domu, potrjuje z navajanjem: »Olajšava je za študentske starše tudi to, da lahko bivajo v študentskem domu, ko je bil zaprt, torej bi tudi mi lahko, čeprav potem tega nismo koristili.« (C23). Kljub možnosti, ki študentskim družinam ni ovirala bivanja v študentskem domu, je nihče izmed vprašanih ni koristil, saj je zaradi epidemije covid-19 študij potekal na daljavo, kar je posledično pomenilo zmanjšanje nekaterih stroškov, kot na primer nepotrebno plačevanje najemnine, vožnje v kraj študija itd.

Pomemben izziv, ki ga podatki raziskave v celoti naslavljajo, je problem usklajevanja študijskih in družinskih obveznosti. Kot navajata Čacinovič Vogrinčič in Mešl (2019, str. 75-76) se z ustvarjanjem družine vzpostavijo nove osebne in odnosne naloge, ki zahtevajo prilagajanje, oblikujejo se nove vloge, pravila in meje. Z rojstvom otroka morajo študenti in študentke starši svoje študijske obveznosti začeti usklajevati z novimi potrebami, torej skrbijo za otroka, kar je v času epidemije covid-19 ob študiju na daljavo vsem sodelujočim v raziskavi predstavljalo velik izziv. Spletno izobraževanje je prineslo večjo prilagodljivost učenja lastnim sposobnostim in opravljanju ostalih obveznosti (Hill in Fitzgerald, 2020, str. 6), kar podatki v analizi ne potrjujejo v polni meri, temveč izpostavljajo predvsem problem varstva otroka v času študijskih obveznosti, pomanjkanje zasebnosti, večjo količino študijskega dela, težje spremljanje študija na daljavo in pomoč lastnim otrokom pri šolanju od doma. Večji problem usklajevanja študija

na daljavo z družinskimi obveznostmi se povezuje s pomanjkanjem motivacije za študij, kot to izpostavljata tudi Adnan in Anwar (2020, str. 46).

- Kakšne novosti so nastale na področju pravic študentskih družin zaradi covid-19 situacije?

Študentske družine imajo pravice, ki jim pripadajo na podlagi različne zakonodaje. Pripadajoče pravice lahko koristijo kot študenti oziroma študentke in posebej kot starši. Študentom in študentkam, ki v času študija postanejo starši, po Zvis (2012) pripada dodatno študijsko leto za lažje razporejanje obveznosti v zgodnjem obdobju starševstva, s čimer je večina v raziskavi seznanjena, čeprav ga v večji meri niso koristili. Razlog za to lahko najdemo tudi v sami situaciji, ko je epidemija covid-19 omogočala študij od doma. Poleg dodatnega študijskega leta, imajo študentje in študentke starši pravico do dodatnih 10 subvencioniranih obrokov na študentske bone, katero večina tudi koristi (Zakon o subvencioniranju študentske prehrane, 2002). Koriščenje študentskih bonov pa je v času epidemije covid-19 oteženo zaradi zaprtja lokalov in restavracij. Ne glede na pravico pa jo lahko za enega otroka koristi samo en starš in posledično drugemu, v kolikor je ta prav tako študent oziroma študentka, to ni omogočeno, kar se z analizo odgovorov v raziskavi tudi potrjuje. Pravica do štipendije po Zakonu o štipendiranju (2013) pripada vsem, a morajo biti do nje upravičeni pod določenimi pogoji. Analiza pridobljenih rezultatov je pokazala, da štipendije ne prejemajo vsi. Štipendijo lahko študent ali študentka zaradi predvidenih okoliščin tudi izgubi, kar lahko zanje kot starše pomeni izpad pomembnega dohodka. Z namenom, da lahko študenti in študentke starši lažje opravljajo študij, imajo na svoji fakulteti kot starš možnost prilagajanja nekaterih obveznosti, kar potrjujejo tudi rezultati moje raziskave, kot na primer določitev posameznih rokov za oddajo izdelkov, prilagajanje izpitov, manj obvezna prisotnost in podobno. Epidemija, kot bom razložila kasneje, pa je to možnost nekoliko otežila.

Študentom in študentkam staršem, ne glede na študentski status, pripadajo različni dodatki in prejemki, kot sta npr. otroški dodatek in starševski dodatek po ZSDP-1 (2014). Večina sodelujočih v raziskavi je prejetje teh tudi potrdila in pri tem poudarila, da so ti prav tako pomembna olajšava za soočanje z ekonomskimi izzivi. Študenti in študentke starši lahko zaprosijo tudi za denarno pomoč, v kolikor ni mogoče zagotoviti minimalnih sredstev za preživljanje v družini. Potreba po tem se je pri nekaterih študentskih družinah v času epidemije covid-19 povečala.

Epidemija covid-19 je na področju pravic prinesla tako ugodnosti kot obremenitve. Večina sodelujočih je denimo med obremenitvami navajala delovanje CSD na daljavo v času izrednih razmer, zaradi česar po njihovem mnenju niso dobili ustrezne pomoči s strani zaposlenih na CSD-jih. Preostale obremenitve se povezujejo z ekonomskimi in študijskimi izzivi, saj sodelujoči izpostavljajo manj možnosti študentskega dela, omejitev uporabe subvencioniranega prevoza zaradi začasnega zaprtja in omejevanja voznega reda javnega prometa, težja dostopnost študijskega gradiva in težje dogovarjanje za prilagajanje obveznosti na fakultetah. Zaradi študija na daljavo udeleženi opažajo, da fakultete več ne upoštevajo starševstva študentov in študentk v polni meri, k čemur lahko kot razlog pripišemo, da ima posameznik doma več časa za študij. Navedeno dejstvo v tem primeru zavrača teoretično postavko Hilla in Fitzgeralda (2020, str. 6), ki menita, da je pozitiven učinek spletnega izobraževanja večja prilagodljivost pri opravljanju vseh drugih obveznosti, ki jih posameznik ima, potrjuje pa rezultate raziskave Ocena potreb po psihosocialni podpori v drugem valu epidemije covid-19 (Društvo psihologov Slovenije, Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2021), ki med drugim kažejo na obremenitve študentov in študentk zaradi povečane količine študijskih obveznosti in pomanjkanje prostega časa.

Kljub vsem obremenitvam in stiskam, ki jih je epidemija covid-19 prinesla v življenja študentskih družin, je prinesla tudi nekatere ugodnosti v sklopu pravic, ki študentom in študentkam staršem pripadajo. Kot že omenjeno, je vlada v času epidemije sprejela Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (2020) in znotraj tega namenila denarno pomoč med drugimi tudi študentom in študentkam ter staršem. Sodelujoči v raziskavi so se strinjali, da so s pomočjo teh tako imenovanih kriznih dodatkov lahko ublažili določene stiske mladih in staršev. Sam študij na daljavo, ki je prav tako izpostavljen kot svojevrstna prednost, pa ni prinesel le obremenitev, ki sem jih že navedla, temveč tudi ugodnosti, ki se kažejo z nepotrebo po vrtčevsem varstvu in plačevanju najemnine ob bivanju doma, torej zmanjšane stroške.

- Kakšne nove potrebe so se pojavile pri študentskih družinah v času epidemije covid-19?

Zaradi ukrepov socialnega distanciranja se je mnogo ustanov, kot so šole, vrtci, socialnovarstvene ustanove, nekatere tovarne itd., bilo primoranih zapreti, kar je spremenilo način šolanja in opravljanja drugih storitev ter dejavnosti (Dominelli, Harrikari, Mooney, Leskovšek in Tsunoda, 2020, str. 102-104), s sprejetjem Odloka o začasni delni omejitvi gibanja ljudi in omejitvi oziroma prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s covid-

19 (2020) pa so bili omejeni in onemogočeni tudi osebni stiki med posamezniki. Ukrepi, ki jih je vlada sprejela, z namenom zaježitve širjenja nalezljivega virusa, so na vsakega posameznika lahko vplivali drugače, kljub temu pa analiza nakazuje, da so nastale nove potrebe v času epidemije za študente in študentke starše in, da so se na te skušali odzivati po svojih najboljših močeh, kolikor so ukrepi in njihova osebna podpora dopuščali. Z omejitvijo gibanja in prepovedi zbiranja ljudi se je pojavila bistvena potreba po več stikih, kar enako izpostavljata Adnan in Anwar (2020, str. 46), ki kot enega glavnih izzivov študentov in študentk opredelita onemogočeno socialno interakcijo med posamezniki. S tovrstnim omejevanjem stikov se za študente in študentke starše, predvsem zaradi uskaljevanja študijskih in družinskih obveznosti, pojavi nova potreba, in sicer varstvo za otroke. V primerih bivanja s starši je težava veliko manjša, v primeru bivanja v različnih občinah ali regijah pa v času najstrožjih ukrepov to pomeni veliko potrebo po pomoči.

Adnan in Anwar (2020, str. 46) kot izziv oziroma potrebo omenjata tudi internetno povezavo. Študenti in študentke morajo v času študija na daljavo imeti ustrezne naprave in povezave za učinkovito spremljanje vsebin, kar zopet pomeni večje stroške v času epidemije, v kolikor tega nimajo ustrezno urejenega že prej. Poleg ustrezne tehnologije je za študente in študentke z otrokom velika in pomembna potreba, ki je bila izpostavljena, potreba po mirnem okolju za študij, saj čas epidemije covid-19 pomeni tudi zaprtje knjižnic in vseh učnih prostorov, kar pa dodatno opredeli še potrebo po sprotnem dogovarjanju in prilagajanju različnih obveznosti.

Na drugi strani imamo še novo opredeljene potrebe, ki naslavlajo duševno zdravje v času epidemije covid-19. Kot navajata Carvalho Aguiar Melo in Sousa Soares (2020, str. 625) se zaradi izrednih razmer družine po vsem svetu spopadajo z novo vrsto stresnih dejavnikov, ki ogrožajoče vplivajo na posameznikovo zdravje, varnost in blaginjo. Socialno distanciranje povzroči velike posledice, kar se kaže s povečanim strahom, tesnobo, osamljenostjo in depresivnim razpoloženjem. Na podlagi izpostavljenega je pomembna skrb za svoje, ne le fizično, temveč tudi duševno zdravje, ki ga omejevanje v času epidemije močno slabi pri vsakem posamezniku. Da se zavedamo kako pomembno je zdravje in skrb zase, nam dokazuje tudi slabša dostopnost do zdravstvenih storitev v času epidemije covid-19. Ministrstvo za zdravje na strani GOV.SI (2020) navaja ravno prekinitev in omejitve izvajanja nenujnih in preventivnih zdravstvenih storitev v času epidemije zaradi preprečevanja širjenja okužb s covid-19, kar potrjuje, da imajo ukrepi v času izrednih razmer vpliv na vse vidike naših življenj, tudi tiste, na katere ne bi smelo imeti, kot je v tem primeru zdravstvena dostopnost.

Vsak študent oziroma študentka, ki je starš se sooča z izzivi na načine, ki so mu omogočeni. Z omejevanjem osebnih stikov se je med posamezniki bistveno uveljavilo komuniciranje na daljavo, s čimer se rešuje potreba po več stikih, saj so pogovori v času izolacije tudi pomemben dejavnik za soočanje z raznimi stiskami (Carvalho Aguiar Melo in Sousa Soares, 2020, str. 625). Povečalo se je zadrževanje doma zaradi strahu pred okužbo in usklajevanje vseh obveznosti je zahtevalo razporejanje časa, načrtovanje dnevnih aktivnosti ter iskanje varstva pri družinskih članih, saj so se med drugim v času epidemije covid-19 bili primorani zapreti tudi vrtci. V tem primeru tudi Viški vrtec, namenjen pomoči pri varstvu otrok študentskih družin, saj se nahaja v bližini študentskih domov v Ljubljani (Zavod Študentska svetovalnica, 2016), ni mogel nuditi podpore, v kolikor bi kdo od staršev to varstvo potreboval. Zaradi ukrepov se je povečalo druženje z ožjo družino, kar vsekakor služi kot pozitivna plat epidemije za zbliževanje in medsebojno spoznavanje, nakup ustrezne tehnologije je bil zaradi študija na daljavo nujen in koristen, a hkrati tudi velik dodaten finančni strošek. Potrebe po dohodkih se rešujejo z zaprosili za denarno pomoč ter iskanjem služb, ki jih v času epidemije covid-19 ni bilo veliko.

- Kakšne podpore so študentske družine deležne v času epidemije covid-19?

Z opredelitvijo novih potreb je potrebno dodatno izpostaviti tudi, kakšno podporo so v času epidemije covid-19 imele študentske družine, ki je pomembna iz več vidikov. Lovell (2014, str. 200) izpostavlja kot vire pomoči podporne storitve, ki s finančno podporo, svetovanjem, varstvom otrok in seznanjanjem s posebnimi študentskimi pravicami pripomorejo k večji motivaciji usklajevanja dveh področij življenja. Ko govorimo o storitveni podpori, je potrebno opredeliti tudi formalno in neformalno podporo, saj obe lahko nudita poglobljeno podporno vlogo v življenju študentskih družin.

Del neformalne podpore so družinski člani, partner oziroma partnerka in prijatelji. Vsi predstavljajo bistveno vlogo v življenjih študentov in študentk staršev v času epidemije covid-19. Del neformalne podpore so lahko tudi razne zasebne skupine, kot na primer Facebook skupine, namenjene določeni populaciji – v tem primeru materam študentkam. Kako velikega pomena je neformalna podpora bližnjih lahko zopet povežem z Carvalhom Aguiar Melom in Sousa Soaresom (2020, str. 625), ki pogovore in podporo družinskih članov in prijateljev označujeta kot pomemben dejavnik za soočanje s stiskami v času epidemije covid-19. Neformalna podpora pa ne služi le čustveni podpori, temveč tudi podpornim storitvam, ki se

lahko nanašajo na finančno podporo, predvsem pa na varstvo otrok, kar omogoča študentom in študentkam staršem opravljanje študijskih obveznosti doma.

Formalno podporo študentskim družinam pri nas v Sloveniji nudijo organizacije in ustanovljeni namenski klubi kot so Klub študentskih družin Slovenije (KŠDS), Klub študentskih in dijaških družin Maribor in Fundacija študentski tolar. V času epidemije covid-19 so njihove podporne storitve, s katerimi skrbijo za povezovanje in podpiranje vseh študentskih družin (KŠSD, 2013) sicer onemogočene, a v skladu z ukrepi se kljub temu kot podpora kažejo z dejavnostmi na daljavo, kot so online srečanja za člane, podarjanje materialnih stvari za pomoč otrokom študentskih družin in obdarovanje na daljavo. Vsakoletno kot podpora Fundacija študentski tolar ponudi študentskim družinam tudi finančno pomoč in enako je bilo objavljeno z razpisom v času epidemije covid-19, kar je v letošnjem letu pripomoglo k lažjemu soočanju z ekonomskimi izzivi več študentskim družinam. Kot del formalne podpore pa se izpostavlja tudi CSD, ki s svojim svetovanjem in usmerjanjem omogoči študentom in študentkam staršem pomoč pri poznavanju in uveljavljanju določenih pravic.

S podporo, ki jo študentske družine dobivajo pa je povezana tudi njihova socialna mreža. Stropnik (1997, str. 38) med izzivi študentskih družin izpostavlja ustvarjanje socialne mreže, kar pomeni, da spoznavanje ljudi za študentske družine ni izziv le v času covid-19, temveč tudi na splošno. Epidemija je ta izziv le dodatno otežila, saj je poleg onemogočenega spoznavanja in navezovanja stikov z ljudmi, omejila tudi redne stike z že ustvarjeno socialno mrežo. Ob stikih na daljavo so se mnogi med sabo oddaljili zaradi predhodnega nenehnega osebnega stika, torej so se k večjemu zmanjšali nekateri prijateljski stiki in posledično se je ob pomanjkanju druženja pričela zmanjševati tudi socialna mreža. Najmanj spremenjeni so družinski stiki, razlog, ki ga lahko k temu dodatno pripišemo pa je potreba po varstvu otrok. S sproščanjem ukrepov se stiki ponovno vzpostavljajo nazaj, kar nam pove, da se lahko socialna mreža zopet vzpostavi ali celo razširi.

5.1 Prispevek in omejitve raziskave

Prispevek raziskave vidim predvsem v tem, da sem že raziskovano temo o študentskih družinah in njihovih vsakdanjih izzivih poglobila na način, da sem raziskala, kako je na soočanje z vsakdanjimi izzivi vplivala še epidemija covid-19. Tako sem z raziskavo opozorila, da bi se o študentskih družinah moralo več govoriti, jih natančneje obravnavati kot

eno izmed družbenih skupin, saj se soočajo s svojevrstnimi izzivi in v času izrednih razmer tej družbeni skupini nameniti posebno pozornost.

Omejitev raziskave predstavlja majhen vzorec, kamor sem vključila le osebe, ki so mi bile najbolj dostopne, zato rezultatov v raziskavi ne morem posploševati na vse študentske družine pri nas. Omejitve raziskave vidim tudi v tem, da v rezultatih ne morem govoriti o izzivih študentskih družin z več otroki ali o različnih odzivih na nove potrebe pri študentskih družinah, ki imajo že šoloobvezne otroke, saj je večina sodelujočih v raziskavi imela le enega otroka, ki obiskuje vrtec. Zaradi izpostavljanja bivanja pri starših, rezultati tudi ne poročajo o izzivih študentskih družin, ki so v času epidemije covid-19 bivale v študentskih domovih. Iz teh razlogov so rezultati v raziskavi omejeni na izkušnje le nekaterih študentskih družin, ne nanašajo pa se na vse morebitne izzive in nove potrebe v času epidemije covid-19.

6. SKLEPI

Spodaj povzemam glavne ugotovitve svoje raziskave. Rezultati se nanašajo le na izbrano populacijo in se jih ne da posplošiti na vse študentske družine.

- Študenti in študentke starši, vključeni v raziskavo, epidemijo covid-19 doživljajo različno, a v večini primerov jim predstavljala stresno obdobje, ki je po eni strani zahteval veliko prilagoditev in omejevanja, po drugi pa več časa z družino.
- Epidemija covid-19 je za sodelujoče študente in študentke starše pomenila strah pred okužbo zaradi majhnih otrok.
- Največji izziv v času epidemije covid-19 je za študente in študentke, vključene v raziskavo, predstavljalo uskaljevanje študija na daljavo s skrbjo za otroka.
- Z ukrepi, kot je zaprtje vrtcev, omejitev gibanja in druženja se je v času epidemije covid-19 pri študentih in študentkah starših, ki so sodelovali v raziskavi, pojavila velika potreba po varstvu otroka.
- Epidemija covid-19 je sodelujočim študentskim družinam ekonomske izzive ob študiju od doma v določeni meri olajšala, hkrati pa povzročila določeno stopnjo ekonomske stiske zaradi izgube dela ali pomanjkanja možnosti za delo.
- Študentskim družinam, ki so sodelovale v raziskavi, so socialni dodatki, ki jih prejemajo na podlagi pripadajočih pravic, pomembna finančna podpora.
- V raziskavi sodelujočih študentskih družinah, kjer je vsaj eden od partnerjev zaposlen v času epidemije covid-19, nimajo večjih ekonomskih izzivov.
- Večina študentskih družin, vključenih v raziskavo, je v času epidemije covid-19 bivala pri svojih starših, nihče od študentov in študentk staršev pa ni bival v študentskem domu.
- Študenti in študentke starši, vključeni v raziskavo, so v večini seznanjeni s svojimi pravicami, pri čemer sta najbolj izpostavljeni pravica do dodatnega študijskega leta, ki je v času epidemije covid-19 ni koristi nihče in pravica do 10 dodatnih bonov za subvencioniran obrok, ki pa jo večina uveljavlja.
- Študenti in študentke, sodelujoči v raziskavi, kot eno izmed pravic zaradi starševstva izpostavljajo prilagajanje študijskih obveznosti. V času epidemije covid-19 je bila ta pravica manj korišćena, zaradi šolanja na daljavo.
- Z dodatki ob rojstvu otroka so seznanjene vse študentske matere, sodelujoče v raziskavi, hkrati jih tudi prejemajo.
- V času epidemije covid-19 se je pri nekaterih študentskih družinah, vključenih v raziskavo, pojavila potreba po denarni socialni pomoči.

- Storitve CSD-jev na daljavo so za študente in študentke starše, vključene v raziskavo, predstavljale obremenitev, saj po njihovem mnenju niso dobili ustrezne pomoči.
- Največja ugodnost v času epidemije covid-19 so za študentske družine, vključene v raziskavi, dodatki v sklopu protikoronskih ukrepov, kot na primer krizni dodatek za študente in študentke, dodatno izplačilo pri otroških dodatkih ipd.
- Kot ugodnosti v času epidemije covid-19 so študenti in študentke starši, vključeni v raziskavo, prepoznali nepotrebnost vrtca in plačevanja najemnine v študentskih domovih/stanovanjih v času študija na daljavo, kar je zmanjšalo finančne stroške.
- Bistvene potrebe študentskih družin, sodelujočih v raziskavi, ki jih je epidemija covid-19 na novo opredelila, so potrebe po več socialnih stikih, uskaljevanju obveznosti in prilagajanju, ustrezni tehnologiji in prostoru za študij, varstvu otrok, po službi/dohodku.
- Pri varstvu otrok so v raziskavo vključenim študentskim družinam v največji meri pomagali njihovi starši.
- Največja podpora študentskim družinam, vključenim v raziskavo, so bližnji – družina, partner/partnerka in prijatelji.
- Vse študentske družine, sodelujoče v raziskavi, niso seznanjene z njim namenjeno formalno podporo.
- Le nekatere od sodelujočih študentskih družin so včlanjene v Klub študentskih družin Slovenije ali Klub študentskih in dijaških družin Maribor.
- Formalna podpora študentskim družinam je v času epidemije covid-19 potekala le na daljavo.
- Stike s socialno mrežo so študentske družine, vključene v raziskavo, v času epidemije covid-19 ohranjale na daljavo, zaradi česar se je socialna mreža nekaterih študentskih družin zmanjšala.

7. PREDLOGI

- Predlagam konkretnije seznanjanje študentskih družin s formalnimi podpornimi skupinami v času epidemije covid-19 kot tudi nasploh, predvsem s strani CSD-ja, kamor se jih večina obrne po pomoč pri uveljavljanju pravic. Seznanjanje bi lahko potekalo s spodbujanjem k včlanitvi v formalne podporne skupine ali obveščanjem z njihovimi storitvami ter aktivnostmi preko letakov, na spletnih straneh CSD-jev in podobno.
- Predlagam več govora v javnosti s strani organizacij, s katerimi študentske družine pridejo v stik, o vsakdanjih izzivih študentskih družin z namenom boljšega prepoznavanja njihovih stisk.
- Predlagam, da se v času izrednih razmer del razprav o pomoči določeni populaciji nameni posebej študentskim družinam in njihovim stiskam, s čimer bi se študentskim družinam izkazala dodatna pozornost in podpora.
- Predlagam organizirano varstvo otrok študentov in študentk staršev s strani formalnih podpornih skupin (KŠDS in Klub študentskih in dijaških družin Maribor) v času izrednih razmer, kar bi lahko vlada z ukrepi za študentske družine dovolila kot izjemo.

8. UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

- Adnan, M., & Anwar, K. (2020). Online Learning amid the COVID-19 Pandemic: Students' Perspectives. *Journal of Pedagogical Sociology and Psychology* 2(1). Pridobljeno 26.1.2021 s <https://eric.ed.gov/?id=ED606496>
- Baumkirher, T., Bakovnik, N., & Beočanin, T. (ur). (2010). *Stanovanjska problematika mladih*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.
- Carvalho Aguiar Melo, M., & Sousa Soares, D. (2020). Impact of social distancing on mental health during the COVID-19 pandemic: An urgent discussion. *International Journal of Social Psychiatry* 66(6). Pridobljeno 27.1.2021 s <https://journals-sagepub-com.nukweb.nuk.uni-lj.si/doi/pdf/10.1177/0020764020927047>
- Cedilnik, A. (2017). Izobrazba kot pot do najvišjih moralnih vrednot: Plutarhov pogled na vzgojo in izobraževanje. *Keria: Studia Latina Et Graeca* 19(2). Pridobljeno 28.12.2020 s <https://revije.ff.uni-lj.si/keria/article/view/7747>
- Čaćinovič Vogrinčič, G., & Mešl, N. (2019). *Socialno delo z družino: soustvarjanje zelenih izidov in družinske razvidnosti*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Dominelli, L., Harrikari, T., Mooney, J., Leskovšek, V., & Tsunoda, E.K. (2020). *COVID-19 and social work: a collection of country reports*. Pridobljeno 3.1.2021 s https://www.fsd.uni-lj.si/aktualno/2020041710224220/covid_19_clanki_intervjuji/
- Estes, D. K. (2011). Managing the Student-Parent Dilemma: Mothers and Fathers in Higher Education. *Symbolic Interaction* 34(2). Pridobljeno 26.1.2021 s https://www.researchgate.net/publication/230538056_Managing_the_Student-Parent_Dilemma_Mothers_and_Fathers_in_Higher_Education
- Fundacija Študentski tolar. (2020). *Razpis za dodelitev denarne pomoči študentskih družinah*. Pridobljeno 26.1.2021 s <https://www.studentski-tolar.si/druga-pomoc/denarna-pomoc-studentskim-druzinam>
- German Center for Higher Education Research and Science Studies. (2016-2018). *Social and Economic Conditions od Student Life in Europe*. Pridobljeno 25.1.2021 s https://www.studentska-org.si/wp-content/uploads/2018/03/EUROSTUDENT_VI_Synopsis_of_Indicators.pdf
- GOV.SI Republika Slovenija. (2021). *Sedmi paket ukrepov za omilitev posledic epidemije*. Pridobljeno 27.1.2021 s <https://www.gov.si teme/koronavirus-sars-cov->

[2/odpravljanje-posledic-epidemije/sedmi-paket-ukrepov-za-omilitev-posledic-epidemije-pkp7/](#)

- Hill, K., & Fitzgerald, R. (2020). Student Perspectives on the Impact of COVID-19 on Learning. *All Ireland Journal of Higher Education* 12(2). Pridobljeno 27.1.2021 s <http://ojs.aishe.org/index.php/aishe-j/article/view/459/801>
- Kolenc, K. (2008). Odločitev za starševstvo in družino med mladimi. *Obzornik zdravstvene nege* 42(3). Pridobljeno 29.12.2020 s <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-JKFHQLWP>
- Klub študentskih družin Slovenije. (2013). *Naše aktivnosti*. Pridobljeno 26.1.2021 s <https://studentskedruzine.com/nasi-projekti/>
- Kuhar, M., & Švab, A. (2018). Stanovanjski status in osamosvajanje mladih v mestni občini Ljubljana. *Družboslovne razprave* 34(88). Pridobljeno 19.3.2021 s <https://www.druzboslovne-razprave.org/pdf/stevilke/DR88-Kuhar-Svab-WEB.pdf>
- Lovell, E. (2014). College Students Who are Parents Need Equitable Services for Retention. *Journal of College Student Retention Research Theory and Practice* 16(2). Pridobljeno 26.1.2021 s https://www.researchgate.net/publication/270413180_College_Students_Who_are_Parents_Need_Equitable_Services_for_Retention/related
- Milovanska-Farrington, S. (2020). Reasons to attend college, academic success, and post-college plans. *Education Economics* 28(1). Pridobljeno 28.12.2020 s https://www.researchgate.net/publication/343375777_Reasons_to_attend_college_academic_success_and_post-college_plans
- Mladinski svet Slovenije. (2015). *Stanovanjska problematika mladih*. Pridobljeno 21.3.2021 s http://mss.si/datoteke/press/stanovanja_MDM_2015_01.pdf
- Nacionalni inštitut za javno zdravje (2021). *Ocena potreb po psihosocialni podpori v drugem valu epidemije covid-19*. Pridobljeno 15.4.2021 s <http://www.dps.si/za-psihologe/koronavirus/ocena-potreb-po-psihosocialni-podpori/>
- Nacionalni inštitut za javno zdravje (2021). *Vpliv epidemije covid-19 na duševno zdravje*. Pridobljeno 20.5.2021 s <https://www.nijz.si/sl/vpliv-epidemije-covid-19-na-duševno-zdravje>
- *Odlok o začasni prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih* (2020). Ur. l. RS 152/20 in 181/20.

- *Odlok o začasni delni omejitvi gibanja ljudi in omejitvi oziroma prepovedi zbiranja ljudi zaradi preprečevanja okužb s SARS-CoV-2* (2020). Ur. l. RS 155/20, 159/20, 163/20 in 181/20.
- Renner, T. (2006). Težave s pojmom družine. V T. Renner, M. Sedmak, A. Švab, & M. Urek (ur.), *Družine in družinsko življenje v Sloveniji*. (str. 13-26). Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče. Založba Annales: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko.
- Švab, A. (2006). Družinske spremembe. V T. Renner, M. Sedmak, A. Švab, & M. Urek (ur.), *Družine in družinsko življenje v Sloveniji*. (str. 63-88). Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče. Založba Annales: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko.
- Price-Robertson, R. (2010). Supporting young parents. *Australian Institute of Family Studies*. Pridobljeno 25.1.2021 s https://www.researchgate.net/publication/265046498_Supporting_young_parents
- *Pravilnik o subvencioniranju bivanja študentov* (2001). Ur. l. RS 22/2001.
- Statistični urad Republike Slovenije. (2016). *Aktivno in neaktivno prebivalstvo*. Pridobljeno 26.1.2021 s <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/6565>
- Stropnik, N. (1997). *Ekonomski vidiki starševstva*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče. Zbirka Forum.
- Študentski dom Ljubljana, osebna komunikacija, 24.3.2021.
- Študentski dom Ljubljana. (2021). *Študentske družine*. Pridobljeno 25.1.2021 s <http://www.stud-dom-lj.si/bivanje/druzine>
- Študentski dom Univerze v Mariboru, osebna komunikacija, 25.3.2021.
- Študentska organizacija Slovenije. (2019). *Mednarodni dan mladih 2019 – stanovanjska problematika mladih*. Pridobljeno 25.1.2021 s <https://www.studentska-org.si/mednarodni-dan-mladih-2019-stanovanjska-problematika-mladih/>
- Študentska organizacija Slovenije. (2020). *Študenti v času epidemije covid-19*. Pridobljeno 26.1.2021 s <https://www.studentska-org.si/sporocilo-za-javnost-studenti-v-casu-epidemije-covid-19/>
- Študentska organizacija Slovenije. (b.d.a). *Študentske družine*. Pridobljeno 21.1.2021 s <https://www.studentska-org.si/studentski-kazipot/studenti-s-posebnim-statusom/skupine/studentske-druzine/>
- Študentska organizacija Slovenije. (b.d.b). *Štipendije*. Pridobljeno 20.1.2021 s <https://www.studentska-org.si/studentski-kazipot/stipendije/>

- Študentska organizacija Slovenije. (b.d.c). *Študentsko delo*. Pridobljeno 21.1.2021 s <https://www.studentska-org.si/studentski-kazipot/studentsko-delo/>
- Študentska organizacija Univerze v Ljubljani. (b.d.). *Študent in status študenta*. Pridobljeno 26.1.2021 s <https://www.sou-lj.si/sl/vsebina/student-status-studenta>
- Študentska organizacija Univerze v Mariboru. (2020). *Dodelitev denarne pomoči študentskim družinam*. Pridobljeno 26.1.2021 s <https://www.soum.si/sl-SI/News/Details/642/dodelitev-denarne-pomoci-studentskim-druzinam>
- Ule, M., & Kuhar, M. (2003). *Mladi, družina, starševstvo: spremembe življenjskih potekov v pozni moderni*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Zavod PIP – Pravni in informacijski center Maribor. (2020). *Stanovanjska problematika mladih*. Pridobljeno 25.1.2021 s <https://zavodpip.si/stanovanjska-problematika-mladih/>
- Zavod Študentska svetovalnica. (2016). *Študentske družine*. Pridobljeno 27.1.2021 s <https://www.svetovalnica.com/pravno-podrocje/studentske-druzine>
- *Zakon o visokem šolstvu (ZViS)* (2012). Ur. l. RS 32/2012.
- *Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije covid-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP)* (2020). Ur. l. RS 49/2020.
- *Zakon o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre)* (2010). Ur. l. RS 61/2010.
- *Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS)* (2010). Ur. l. RS 62/2010.
- *Zakon o subvencioniranju študentske prehrane (ZSŠP)* (2002). Ur. l. RS 85/2002.
- *Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1)* (2014). Ur. l. RS 26/2014.
- *Zakon o štipendiranju (ZŠtip-1)* (2013). Ur. l. RS 56/2013.

9. PRILOGE

9.1 PRILOGA A: Smernice za intervju

A) S katerimi izzivi se soočajo študentske družine v času covid-19 epidemije?

1. Kako doživljate situacijo povezano z epidemijo covid-19?
2. S katerimi izzivi se v tem času soočate kot študent starš?

B) Katere novosti so nastale na področju pravic študentskih družin zaradi covid-19 situacije?

3. Katere pravice vam pripadajo kot staršu študentu?
4. Katere dodatne obremenitve vam je epidemija covid-19 prinesla na tem področju? Pojasnite.
5. Katere ugodnosti vam je prinesla epidemija covid-19? Pojasnite.

C) Katere nove potrebe so se pojavile pri študentskih družinah v času epidemije covid-19?

6. Katere nove potrebe so se pojavile pri vas ravno zaradi epidemije?
7. Kako se odzivate na novo opredeljene potrebe?

D) Kakšne podpore so študentske družine deležne v času epidemije covid-19?

8. Kaj prepoznavate kot vaš največji vir podpore v času epidemije?
9. Kako se je v času epidemije covid-19 spremenila vaša socialna mreža?
10. Kakšne formalne podporne skupine poznate? Kakšno podporo vam nudijo in kako se je ta v času epidemije covid-19 spremenila?

E) Demografski podatki

Vaša starost?

Fakulteta, na kateri se izobražujete?

Število otrok in starost otrok?

Oblika družine?

Ste zaposleni ali opravljate delo preko študentskega servisa?

9.2 PRILOGA B: Odprto kodiranje

Intervju A:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
A1	Predvsem stresno, sploh na začetku, ko smo imeli doma še novorojenčka.	Stresno	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A2	Smo se zdaj že privadili na omejitve, ko že vse tako dolgo traja.	Prilagajanje	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A3	Usklajevanje dela za študij s posvečanjem mojega časa sinu.	Študij in skrb za otroka	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A4	Izziv zaradi vseh omejitev tudi druženje z ljudi, ki jih potrebujem ob sebi.	Omejeno druženje	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A5	Onemogočeno spoznavanje novih ljudi.	Onemogočeno spoznavanje ljudi	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A6	Pred epidemijo že uredila stanovanje v svojem nadstropju pri mojih starših, zato imava prostor zase.	Bivanje pri starših	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A7	Če ne bi bilo epidemije pa bi živeli v Mariboru, kjer bi otrok moral hoditi v vrtec in vse to bi prineslo veliko večje stroške.	Večji stroški bivanja v Mariboru	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A8	Fant tudi dela preko študenta.	Študentsko delo partnerja	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A9	Jaz dobivam dodatke.	Socialni dodatki	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
A10	Otroški dodatek, starševski dodatek, dobila sva enkratno denarno pomoč ob rojstvu otroka, denarna socialna pomoč.	Dodatki po rojstvu otroka	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
A11	Pripada mi dodatno študijsko leto kot študentski materi.	Dodatno študijsko leto	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
A12	Prejemam tudi 10 dodatnih subvencioniranih obrokov mesečno.	Dodatni študentski boni	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19

A13	Vsa svetovanja za vse pravice, ki sem jih želela koristiti in dogovori za podpis starševstva na primer, so potekala preko telefona in maila.	Storitve CSD na daljavo	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
A14	Pomembna olajšava so dodatek, ki je bil namenjen študentom, dvakrat, pa tudi dodatek za novorojenca ker sem rodila v začetku leta 2020 in dodatno izpločilo pri otroškem dodatku.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
A15	Brez dodatkov in drugih ukrepov zaradi epidemije, bi verjetno imela več finančnih težav.	Zmanjšane finančne težave ob epidemiji	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
A16	Imava oba pouk na daljavo zaradi epidemije in otrok je lahko doma, sicer pa bi moral v tem mesecu že hoditi v vrtec.	Nepotrebnost vrtca	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
A17	Ne morem reči, da so se pojavile kake bistvene nove potrebe, saj nisem rodila veliko pred začetkom epidemije.	Brez novih potreb	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
A18	Smo bolj odrezani od socialnega življenja in imam potrebo po spoznavanju z drugimi študentskimi starši ter deljenjem izkušenj.	Več stikov	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
A19	Sem se pridružila nekaterim skupinam na socialnih omrežjih, da si malo delimo vprašanja in mnenja.	Pridružitve socialnim skupinam	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
A20	Sva si s fantom drug drugemu v največjo oporo.	Partner	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
A21	Moji starši zelo pomembna podpora za naju.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
A22	Se sploh ne rabim obremenjevati s tem kje in kako bo otrok, saj imava načeloma večino časa starše na razpolago.	Varstvo na razpolago	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
A23	Meni osebno zelo pomembna čustvena podpora tudi moje najbližnje prijateljice.	Prijatelji	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
A24	Je bilo manj osebnih stikov, kar je bil zame kar šok.	Omejitev stikov	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19

A25	S prijateljicami sem se v večji meri slišala preko videa, predvsem zaradi otroka, ki ga nisem hotela izpostavljati.	Stiki preko videa	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
A26	Zaradi manj osebnih stiskov smo se z nekaterimi oddaljili, a tisti najbližnji ostajajo.	Oddaljevanje	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
A27	Mariborski klub študentskih družin, kamor sva se tudi včlanila.	Včlanjenost	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
A28	Poznam še nekatere druge, ampak nikamor nisva včlanjena.	Poznavanje podpornih skupin	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
A29	Se slišimo kdaj preko zooma in si malo delimo izkušnje ali vprašanja.	Online srečanja	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
A30	Organizirano prejemanje božičnih daril, ki smo jih dobili po pošti.	Obdarovanje na daljavo	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
A31	Preko kluba podarjali stvari za otroke.	Podarjanje materialnih stvari	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju B:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
B1	Za mene je psihično naporno.	Psihično naporno	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
B2	Se ne smemo družiti, z otrokom ne moremo na nobene izlete zaradi zaprtja ali občin ali regij.	Omejeno druženje	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
B3	Se kar bojim, da bi se otrok okužil.	Strah pred okužbo	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
B4	Izziv mi je obdržati študentsko delo, za katerega moram res dosti delati, saj sem bil že tik pred tem, da bi ga zaradi epidemije izgubil.	Študentsko delo	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
B5	Mi ne pripada več kadrovska štipendija, ki sem jo imel, kar je dodaten zmanjšan ekonomski prihodek.	Izguba štipendije kot dohodka	Ekonomski izziv	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

B6	Dohodki so dokaj stabilni, saj imam še vedno službo.	Stabilni dohodki	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
B7	Živiva pa pri starših, imava urejeno stanovanje, zato tukaj ni težav.	Bivanje pri starših	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
B8	Večji problem bi bil, če bi živeli v XX, v stanovanju, kot smo mislili pred epidemijo, kjer bi imeli še dodatne stroške.	Večji stroški bivanja v XX	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
B9	Pravica do dodatnega študijskega leta kot staršu, kar sicer nisem izkoristil.	Neizkoriščena pravica	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije Covid-19
B10	Dodatnih obrokov za študentsko prehrano ne morem koristit, ker to pravico koristi parnerka.	Nezmožnost koriščenja dodatnih bonov	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
B11	Na faksu so mi ponudili tudi, da bi si lahko prilagajal nekatere izpite, ampak ker nisem nadaljeval na magisterij študija, to ne bo potrebno.	Prilagojene obveznosti	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
B12	Mislím, da mi pripada tudi pravica do denarne socialne pomoči, ampak je ne potrebujemo zaenkrat	Neizkoriščena pravica	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
B13	Kot študentska družina imamo tudi možnost pravice do bivanja v študentskem domu kot celotna družina, ampak zaradi epidemije ravno nam to ni potrebno.	Neizkoriščena pravica	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
B14	Posebnih obremenitev na tem področju pa ne bi znal izpostaviti.	Brez obremenitev	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
B15	Ugodnost je to, da imam sicer pravico, da bi tudi v času epidemije lahko kot študentska družina bivali v študentskem domu v XX.	Nekoriščena izjema pri bivanju v študentskem domu	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
B16	Dodatna ugodnost pa so tudi dodatki, ki smo jih dobili od države v tem času korone.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
B17	Kot neka nova potreba je to prilagajanje vsem omejitvam, ki pomeni distanciranje, manj stikov, manj druženja, manj spoznavanja.	Prilagajanje in distanciranje	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19

B18	Distanciranje povzroča psihične stiske, tudi pri meni, zato je večja potreba po skrbi zase.	Skrb za psihično zdravje	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
B19	Potrebo po boljšem funkcioniranju zdravstvenega sistema v času epidemije, vsaj za otroke.	Boljša zdravstvena dostopnost	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
B20	Držali smo se bolj doma in sami kot družina hodili na sprehode.	Zadrževanje doma	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
B21	Partnerka je definitivno glavni steber podpore.	Partner	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
B22	Najini družini sta tudi pomemben del te podpore.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
B23	Z družino si ostajamo ves čas enako blizu, tudi zaradi bivanja v istih občinah.	Nespremenjeni družinski stiki	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
B24	S prijatelji pa se toliko manj slišimo.	Zmanjšanje prijateljskih stikov	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
B25	Zaradi otroka in družine, čemur morem zdaj posvečati več časa, prepoved druženja in strah pred okužbo pa te stike še dodatno omejujeta.	Omejitev stikov	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
B26	Klub študentskih družin Maribor, kamor sva se včlanila s partnerko.	Včlanjenost	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
B27	Drugače imajo dosti aktivnosti, zdaj pa so nekatere dejavnosti onemogočene.	Onemogočene aktivnosti kluba	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
B28	Nekaj srečanj je preko videoklicev.	Online srečanja	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
B29	Imeli so na primer za božič obdarovanje, tako, da smo kar na dom dobili darila.	Obdarovanje na daljavo	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju C:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
C1	Po eni strani zelo negativno, saj smo, vsaj bili smo na začetku lani v času epidemije, zelo previdni, vse smo razkuževali, omejili stike, da le ne bi prišlo do okužbe, kar se je sicer vseeno zgodilo.	Večja previdnost	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C2	Ni tistega pristnega druženja, niti nimam možnosti se povezovati osebno z drugimi mamici zaradi ukrepov.	Omejeno druženje	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C3	Pozitivna plat vsega tega pa je, da smo kot družina zato več časa skupaj, imamo možnost se bolj poglobit v razvijanje našega odnosa.	Več časa z družino	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C4	Šolanje na daljavo je nek nov izziv.	Študij na daljavo	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C5	Usklajevanje dela za faks in časa, ki ga namenim otroku.	Študij in skrb za otroka	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C6	Je težko biti skoncentriran na predavanje v prisotnosti otroka, zato si morem ves čas iskati neko varstvo.	Problem varstva	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C7	Nekako shajamo, ker fant dela še preko študentske napotnice.	Študentsko delo partnerja	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C8	Jaz pa dobivam nekatere socialne dodatke.	Socialni dodatki	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C9	Imava tudi podporo domačih pri financah.	Finančna podpora družine	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C10	V oktobru smo bili torej v študentskem domu in bi hči bi morala hoditi tudi tukaj v vrtec.	Bivanje v študentskem domu	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C11	Je prišlo v novembru potem do okužbe, smo se vrnili domov k mojim staršem in bili tam v izolaciji.	Okužba	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

C12	Zaradi študija na daljavo smo se odjavili iz študentskega doma.	Odjava iz študentskega doma	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C13	Smo doma in imamo nekako delno urejeno stanovanje nase.	Bivanje pri starših	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
C14	Kljub temu, da bi lahko kot izjema bivali v študentskem domu v času epidemije, smo se odločili, da bomo raje doma in nam ni potrebno niti tega več plačevati, kar je neka dodatna olajšava.	Konec plačevanja najemnine	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C15	Mi kot študentski mami pripada dodatno leto pri študiju.	Dodatno študijsko leto	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C16	10 dodatnih obrokov pri prehrani na bone.	Dodatni študentski boni	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C17	Kot mama uveljavljam tudi otroški dodatek.	Dodatki po rojstvu otroka	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C18	Bivanje v študentu smo imeli subvencionirano.	Subvencionirano bivanje v študentskem domu	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C19	Na našem faksu se lažje dogovorim za dodatne termine ali nekatere prilagoditve zaradi otroka doma.	Prilagajanje obveznosti	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C20	Imam pa letos spet tudi državno štipendijo.	Pravica do štipendije	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C21	Nobenh obremenitev ni, saj so mi ostali vsi dodatki, ki jih prejemam, drugih storitev na tem področju pa nisem potrebovala zaenkrat.	Brez obremenitev	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C22	Študentje smo dobili krizni dodatek v tem času in tudi otroškega dodatka je bilo nekaj več.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C23	Olajšava je tudi za študentske starše to, da lahko bivajo v študentkem domu ko je bil zaprt, torej bi tudi mi lahko, čeprav potem tega nismo koristili.	Nekoriščena izjema pri bivanju v študentskem domu	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
C24	Sem tudi oddala vlogo na razpisu za denarno pomoč študentskim družinam preko fundacije Študentski tolar.	Denarna pomoč študentskim družinam	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19

C25	Nova potreba bila to, da zdaj s fantom potrebujem zaradi šolanja na daljavo vsak svojo računalniško opremo in svoj prostor zase, da spremljava predavanja.	Ustrezna tehnologija	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
C26	Večja potreba po razpoložljivosti najinih bližnjih za varstvo otroka za uskaljevanje s študijem.	Varstvo otrok	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
C27	Kupiti sva morala še en prenosni računalnik.	Nakup ustrezne tehnologije	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
C28	Za varstvo pa večkrat izkoristiva najina starša, včasih tudi sosede, kadar je res to nujno potrebno.	Pomoč bližnjih pri varstvu	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
C29	Čustveno in finančno.	Čustvena in finančna podpora družine	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
C30	Največja podpora starša.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
C31	Tudi prijateljice, s katerimi vsaj malo poklepetamo preko telefonov.	Prijatelji	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
C32	V tem mesecu se že nekako začnemo tudi družiti postopoma nazaj.	Ponovno druženje	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
C33	Precej omejila stike zaradi straha pred okužbo.	Omejitev stikov	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
C34	Smo se z nekaterimi precej oddaljili.	Oddaljevanje	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
C35	Klub študentskih družin Slovenije, sva včlanjena.	Včlanjenost	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
C36	Imajo drugače dosti aktivnosti, v času epidemije pa se ne dogaja toliko, saj nič ne sme biti v živo.	Onemogočene aktivnosti kluba	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
C37	So bila sicer neka video druženja za nas člane.	Online druženja	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju D:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
D1	Stresno, ker življenje ne poteka normalno, preveč je omejitev po mojem mnenju.	Stresno	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
D2	Sem ravno v času epidemije dobil otroka kar je hkrati veselje, ampak tudi večja skrb, da bi se slučajno okužili.	Rojstvo otroka v času epidemije	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
D3	Imamo manj stikov in smo več časa doma.	Več časa doma	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
D4	Največji izziv, predvsem zadnje mesece, mi je uskladiti študij z drugimi obveznostmi doma in v službi.	Študij, družina in služba	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
D5	Epidemija je prinesla neko finančno stisko, oziroma jo je bolj izpostavila.	Finančna stiska	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
D6	Sem zaposlen doma, dohodki niso ravno takšni kakršne bi si želel.	Nova zaposlitev	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
D7	Sva imela s partnerko, ki je trenutno na porodniški, ni zaposlena, študij pa je že končala, le sociano denarno pomoč, ki tudi ni velika.	Denarna socialna pomoč	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
D8	Imava urejeno svoje stanovanje in sobivava s starši.	Bivanje pri starših	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
D9	Dodatnih 10 bonov za prehrano bi imel, ampak sedaj sem zaposlen in mi to ne pripada več.	Izguba pravic	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
D10	Kot oče študent lahko koristim dodatno študijsko leto, ampak mislim, da ne bo potrebno.	Nekoriščena pravica	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
D11	Epidemija je prinesla določene stiske, zato sem se zaposlil, drugače bi lahko koristil vse študentske pravice drugače, torej bone, subvencije in podobno.	Izguba pravic	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
D12	V prvem valu epidemije sem še dobil ta študentski dodatek kot nek protikoronski ukrep.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
D13	Se lažje dogovarjam za opravljanje obveznosti za študij kot starš.	Prilagajanje obveznosti	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19

D14	Potreba po čimprejšnji zaposlitvi.	Služba	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
D15	Potreba po usklajevanju dela za šolo in opravljanju drugega dela doma.	Usklajevanje obveznosti	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
D16	Potreba po mirnem okolju za študij.	Mirno okolje za študij	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
D17	Doma sem se zaposlil.	Zaposlitev doma	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
D18	Včasih delam za šolo tudi pozno zvečer, predvsem v kletnem prostoru, kjer imam največji mir.	Razporejanje časa	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
D19	Starši.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
D20	Partnerka.	Partner	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
D21	Možnost službe ter zaslužka doma.	Prihodek ob zaposlitvi	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
D22	Stiki s prijatelji so se zmanjšali saj ni bilo možnosti druženja.	Omejitev stikov	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
D23	Zaradi otroka smo se malo distancirali od širše družbe.	Oddaljevanje	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
D24	Žal nisem seznanjen z nobeno podporno skupino.	Nepoznavanje podpornih skupin	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
D25	Lahko se na CSD obrnemo za kakšna vprašanja glede pravic, ki jih lahko uveljavljamo.	CSD kot podpora	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju E:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
E1	Na začetku sem covid situacijo razumela kot nekaj negativnega.	Negativno doživetje	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

E2	Bila sem še noseča v tem času in zavedala sem se, da se bomo zaradi otroka morali še bolj paziti, omejiti stike.	Večja omejitev stikov zaradi nosečnosti	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E3	Zdaj pa jo dojemam kot nekaj pozitivnega, saj nam je omogočilo, da se bolj povežemo kot družina, imamo več časa.	Več časa z družino	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E4	Manevriranje med študijem doma in majhno dojenčico.	Študij in skrb za otroka	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E5	Najtežje je organizirati varstvo in ga uskladiti s predavanji preko spleta.	Problem varstva	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E6	Največja dodatna obremenitev je, da nimam možnosti zasebnosti, odmika.	Ni zasebnosti	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E7	So pa tudi prednosti, saj se ne rabim voziti v MB in s tem izgubljam časa, kar mi omogoča več časa z dojenčkom.	Prihranjena vožnja na fakulteto	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E8	Pomanjkanje stikov in s tem onemogočanje ohranjanje socialne mreže tako kot bi si želela.	Težje ohranjanje socialne mreže	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E9	Partner pa je že zaposlen in je njegov dohodek tisti glavni.	Zaposlen partner	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E10	Bistvenih sprememb ni, saj jaz tako ali tako v nobenem primeru ne bi mogla delati v tem času zdaj.	Nespremenjeni dohodki	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E11	Denarna situacija že nasploh ni Najboljša, ker imava samo en reden dohodek.	Splošno nižji dohodki	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E12	Imava svoje lastniško stanovanje, ki sva ga dobila od staršev, ko so se izselili, zato tukaj nimava takšnih stroškov in težav, kot bi jih lahko imela sicer.	Lastniško stanovanje	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
E13	Prilagajanje izpitov, podaljšanje časa študija, prilagajanje datumov oddajanja nalog.	Prilagoditve obveznosti	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
E14	Pripada mi državna štipendija, saj sem do nje upravičena.	Pravica do štipendije	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19

E15	Sedaj mi pripada tudi otroški dodatek za otroka in pa starševski dodatek.	Dodatki po rojstvu otroka	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
E16	V času epidemije pri nas na fakulteti starševskega statusa ne upoštevajo več toliko, ker predvidevajo, da je vse lažje ko smo ves čas doma.	Neupoštevanje starševstva v času epidemije	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
E17	Vse kar sem urejala na bilo na daljavo, oddajanje vlog in svetovanje, le za podpis starševstva sva bila datumsko obveščena in sva se morala zglasiti tam ob določeni uri.	Storitve CSD na daljavo	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
E18	Zame so največja ugodnost predavanja, ki potekajo preko spleta, ki mi prihranijo pot in čakanje med predavanji.	Študij na daljavo	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
E19	Kot študentka sem dobila dodatek 150€ dvakrat s strani države, dobila sem dodatek ob rojstvu otroka, ker sem rodila v času epidemije in 50€ več pri otroškem dodatku.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
E20	Nekih bistveni novih potreb ni, saj je otroček rojen v času epidemije, je pa vse na novo zame v tem času, zato se morem učiti prilagajati.	Brez novih potreb	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
E21	Čas si razporejam tako, da delam za študij predvsem ko otrok spi ali ko, ga lahko pazi nekdo drug, drugače se posvečam otroku.	Razporejanje časa	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
E22	Na prvem mestu kot moj podpornik je partner.	Partner	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
E23	Na drugem mestu pa starši, ki mi pomagajo pri skrbi za otroka, da lahko redno študiram.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
E24	Socialna mreža se je definitivno zmanjšala.	Zmanjšanje socialne mreže	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
E25	Ohranili smo stike zgolj z razširjeno družino.	Nespremenjeni družinski stiki	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
E26	Mi zares manjka druženje s prijatelji, sploh zdaj, ko sem na porodniški in nenehano ostajam v nekem krogu istih ljudi.	Pomanjkanje druženja	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19

E27	Rdeči Križ, CSD, Klub študentskih družin.	Poznavanje podpornih skupin	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
E28	Storitev nobene od teh organizacij ne koristim, niti nikjer nisem včlanjena kot študentska mama.	Nevčlanjenost	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju F:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
F1	Neprijetno.	Neprijetnost	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
F2	Naporno bi lahko rekel po eni strani, predvsem psihično.	Psihično naporno	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
F3	Več časa preživljam z družino, kar je neka pozitivna stvar.	Več časa z družino	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
F4	Največji so finančni izzivi, saj sem izgubil študentsko delo tekom epidemije.	Izguba študentskega dela	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
F5	Nekaj časa nazaj sem dobil novo službo.	Študentsko delo	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
F6	Težko se je tudi prilagajati vsem omejitvam in hkrati skušati vsaj delno normalno živeti.	Prilagajanje	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
F7	Pri predavanjih na daljavo se mi zdi da imam veliko več dela za študij kot sicer in tako manj časa za družino.	Več dela ob študiju na daljavo	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
F8	Tudi sinova parnerke iz prejšnje veze hodita v šolo in je potrebna še pomoč njima.	Otroci šolarji	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
F9	Živim pri partnerki doma, ki je malo starejša in ima svojo hišo.	Bivanje pri partnerki	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

F10	Ne da bi vedel, da mi pripada kakšna posebna pravica.	Nepoznavanje pravic	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
F11	Tiste, ki jih poznam pa ne koristim, saj nekatere kot starš že uveljavlja partnerka.	Nekoriščena pravica	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
F12	Težko dobiti študentsko delo, ker ni veliko možnosti med epidemijo.	Manj možnosti dela	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
F13	V času zaprtja tudi nisem mogel uporabljati javnega prevoza, za katerega sem imel subvencionirano vozovnico, zaradi ukrepov in strahu pred okužbo.	Omejitev uporabe subvencioniranega prevoza	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
F14	Se težje dogovarjam za svoje obveznosti, ki so mi zaradi družine včasih malo prilagojene pri določenih predmetih.	Težje dogovarjanje za študijske obveznosti	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
F15	Zame je bila ugodnost zares samo to, da smo študentje dobili ta krizni dodatek 150€, čeprav samo enkrat, ker izredno študiram, ker mi je to bilo v pomoč pri stroških.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
F16	Potreba po redni plači.	Služba	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
F17	Potreba po več socialnih stikih, druženju, za nas in za otroke, saj so bili odrezani od stikov z vrstniki.	Več stikov	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
F18	Opredelila se je tudi potreba po varstvu za otroke.	Varstvo otrok	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
F19	Iščem boljše delo, torej vseskozi spremljam oglase na študentskih servisih in pošiljam prošnje.	Iskanje dela	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
F20	S prijatelji sem komuniciral večinoma preko socialnih omrežij.	Stiki na daljavo	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19

F21	Se kar čuti neka napetost in prikrajšanost pri otrocih, kar skušama s partnerko lajšati tako, da se skupaj čim več pogovarjamo, igramo igre in smo na svežem zraku.	Aktivnosti v krogu družine	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
F22	Nudenje pomoči otrokoma pri šoli od doma pa smo urejali tako, da je včasih jima pomagala partnerka ali pa sosed, ki je nudila tudi neke inštrukcije	Pomoč pri šolanju otrok od doma	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
F23	Pri varstvu sta nama, ko je bilo možno, pomagala stara starša.	Pomoč staršev pri varstvu	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
F24	Moja podpora so moji bližnji, torej partnerka.	Partner	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
F25	Starši.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
F26	Prijatelji.	Prijatelji	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
F27	Stike smo skušali z vsemi bližnjimi ohranjati preko telefona in socialnih omrežij, le kadar je bilo nujno potrebno varstvo.	Stiki na daljavo	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
F28	Moja socialna mreža ni velika, zato tudi ne morem reči, da se je bistveno zmanjšala v tem času.	Enaka socialna mreža	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
F29	Ne poznam nobene podporne skupine.	Nepoznavanje podpornih skupin	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju G:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
G1	Epidemija Covid-19 je naše življenje zelo zaznamovala, saj mi predstavlja veliko dodatnega stresa.	Zaznamovanost	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

G2	V tem času se je zelo poslabšalo splošno duševno in fizično zdravje ljudi, opažam pri sebi in svojih bližnjih.	Slabše duševno zdravje	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G3	Zaradi življenja v mestu in v bloku smo več časa preživeli notri.	Več časa doma	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G4	Manj časa smo preživeli tudi pri sorodnikih, kar je slabo predvsem za otroka, ki se razvija in ima v tem času manj stikov in emocionalne podpore.	Omejeno druženje	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G5	V tem času smo vseeno bili skupaj več časa kot bi bili sicer, veliko ustvarjali in se zbliževali, kar mi je bilo všeč.	Več časa z družino	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G6	Kot študentka sem imela velike težave pri sledenju online predavanjem in vajah, saj sem skoraj vedno imela zraven še zelo živahnega triletnika.	Težje spremljanje študija na daljavo	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G7	Ekonomsko na srečo nismo bili prikrajšani, saj sem konec leta 2020, delno zaradi epidemije, ker so se povečale potrebe po kadru, dobila službo.	Nova zaposlitev	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G8	Prav tako ima službo tudi partner.	Zaposlen partner	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G9	Varstvo otroka je bilo nekaj časa, ko ni bilo vrtcev, problem, saj s partnerjem nisva želela, da bi povečala možnosti okužbe.	Problem varstva	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G10	Usklajevanje študijskega in družinskega življenja je bilo velik izziv, predvsem v času zaprtja vrtcev in ko smo zboleli za covidom.	Študij in skrb za otroka	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
G11	Na fakulteti se lahko dogovoriš za zmanjšanje obvezne prisotnosti, prilagojene roke za kakšne seminarske naloge, izpite.	Prilaganje obveznosti	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
G12	Dodatno študijsko leto.	Dodatno študijsko leto	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19

G13	Dodatni študentski boni za prehrano.	Dodatni študentski boni	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
G14	Dobivam pa tudi otroški dodatek.	Pravice po rojstvu otroka	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
G15	Epidemija mi je zaradi zaprtja restavracij tudi onemogočila koriščenje študentskih bonov, ki velikokrat pridejo prav.	Onemogočeno koriščenje študentskih bonov	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
G16	Težje je bilo tudi dostopati do študijskega gradiva.	Težje dostopno študijsko gradivo	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
G17	Zdaj ko sem se zaposlila, pa sem tudi izgubila nekatere študentske pravice.	Izguba pravic	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
G18	Ugodnost je to, da sem dobila denarni dodatek za študente.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
G19	Mi na fakulteto ni potrebno hoditi fizično, kar bi bilo vsekakor težje oziroma nemogoče z otrokom doma.	Študij na daljavo	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
G20	Večja potreba po varstvu otroka.	Varstvo otroka	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
G21	Potreba po večji socializaciji.	Več stikov	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
G22	Potrebo po varstvu smo reševali tako, da smo prosili starše ali koga.	Pomoč bližnjih pri varstvu	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
G23	V času strožjih ukrepov pa sem otroka nekako zamotila z risankami.	Zaposlitev otroka z aktivnostjo	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
G24	Sedaj, ko so se stvari toliko sprostile, uživamo v teh stvareh, lahko hodimo na izlete, k našim družinam in skušamo živeti kar se da normalno.	Vrnitev v normalno življenje	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19

G25	Partner je največja podpora.	Partner	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
G26	S prijatelji in tudi določenimi sorodniki smo zelo zmanjšali stike, občasno smo se z nekaterimi slišali po telefonu, facebooku, skypu, z mnogimi pa ne.	Stiki na daljavo	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
G27	Sama sem ob tem zaprtju nekajkrat doživljala stisko, saj sem družaben človek, ki rabi družbo ljudi.	Stiska ob socialnem distanciranju	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
G28	Poznam CSD, psihološko pomoč namenjeno mladim, Klub študentskih družin Slovenije.	Poznavanje podpornih skupin	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
G29	Ničesar ne uporabljam.	Nevčlanjenost	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju H:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
H1	Situacija mi hkrati malo olajša zadeve.	Lajšanje zadev	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
H2	Po drugi strani pa predstavlja nove izzive.	Novi izzivi	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
H3	Je precej stresno, predvsem zaradi ukrepov, ki zahtevajo prilagajanje.	Stresno	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
H4	Kot študent starš je zelo težko delati zaradi vseh obveznosti, med epidemijo pa niti ni veliko del na voljo.	Manj možnosti dela	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
H5	Ne dobivam veliko pomoči od države.	Splošno nižji dohodki	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
H6	Velik izziv je tudi to uskaljevanje predavanj in učenja s posvečanjem pozornosti otroku.	Študij in skrb za otroka	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

H7	Živiva zaenkrat pri partnerjevih starših.	Bivanje pri starših	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
H8	Na trenutnem študiju mi omogočajo, da imam poseben status do otrokovega 3. leta starosti.	Prilagajanje obveznosti	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
H9	Otroški dodatek dobivam kot starš.	Dodatki po rojstvu otroka	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
H10	Za ostale pravice pa pravzaprav ne vem, se mi zdi, da nisem seznanjena z vsemi.	Nepoznavanje pravic	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
H11	Mislim, da bi zdaj v tem času težje dostopala do vseh storitev na CSDju, ker je vse na daljavo in težko jih sploh dobiš, da se lahko kaj pogovoriš in se seznaniš s tem.	Storitve CSD na daljavo	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
H12	Sama ugodnost je ta, da smo dobili nekatere dodatke, kot jaz na primer izredni dodatek za študente, partner pa dodatek za delo v izrednih razmerah, tako da nama je to malo pripomoglo k reševanju stroškov.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
H13	Drugače pa je tudi študij na daljavo sama ugodnost, da se ne rabim voziti vsak dan v Maribor.	Študij na daljavo	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
H14	Pri nas se je pojavilo to, da se malo več dogovarjamo in gledamo na moj urnik in se v skladu s tem dogovarjamo za varstvo otroka.	Sprotno dogovarjanje	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
H15	Torej nova potreba v tem času je vsekakor potreba po druženju, saj ima to distanciranje vidno vpliv na otroke, kot tudi na nas starejše.	Več stikov	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
H16	V času epidemije se je povečala potreba po večji dostopnosti do zdravstvenih storitev, saj imam kot jaz kot otrok kar nekaj zdravstvenih težav.	Boljša zdravstvena dostopnost	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19

H17	Ker je študij na daljavo imam tudi več časa si razporediti vse obveznosti.	Razporejanje časa	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
H18	Potrebe po druženju pa skušamo to reševati tako, da se vsaj naši otroci tukaj na vasi nekoliko družijo zunaj.	Druženje otrok na vasi	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
H19	Partner.	Partner	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
H20	Moja starša.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
H21	Tudi prijateljica, ki živi v isti občini in mi je večkrat pomagala pri nujenju varstva, da sem lahko opravila svoje študijske obveznosti.	Prijatelji	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
H22	S sošolci se ne pogovarjam več toliko kot sem se prej, saj se ne vidimo.	Zmanjšanje prijateljskih stikov	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
H23	Ohranili sem redne stike le s tistimi, ki so mi res blizu in, ki so v mojem življenju že dlje časa, torej družina in bližnji prijatelji, kljub temu, da se nismo veliko videvali, kot bi se sicer.	Stiki na daljavo	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
H24	Ne vem, katere so, žal in trenutno nisem v nobeni takšni skupini.	Nepoznavanje podpornih skupin	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju I:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
I1	Od začetka smo bili kar malce prestrašeni, saj smo imeli nedonošenčka na EINT oddelku.	Strah pred okužbo	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
I2	Pozitivna stran epidemije, da ponavljam letnik, kar v primeru študija v živo, še ne bi mogla v tem letu.	Predčasno omogočeno nadaljevanje študija	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
I3	Je tudi stresno zaradi vseh omejitev.	Stresno	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

I4	Zaradi otroka živim v strahu pred okužbo.	Strah pred okužbo	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
I5	Največji izziv je bilo varstvo za otroka v času vseh omejitev.	Problem varstva	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
I6	Uskaljevanje posvečanja časa otroku ter faksu, za kar potrebujem mir.	Študij in skrb za otroka	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
I7	Sicer je partner zaposlen..	Zaposlen partner	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
I8	Živiva v najemniškem stanovanju.	Najemniško stanovanje	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
I9	Imava tudi nekaj težav s financami, saj jaz ne delam, dohodki so torej nizki.	Splošno nižji dohodki	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
I10	Pomoč ob rojstvu otroka, starševski dodatek in otroški dodatek.	Dodatki po rojstvu otroka	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
I11	Dodatni študentski boni za prehrano.	Dodatno študijsko leto	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
I12	Dodatno študijsko leto.	Dodatni študentski boni	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
I13	Vse je bilo potrebno delati na daljavo in je bilo neke informacije tudi težje pridobiti, vsaj na našem CSD niso bili kaj dosti v pomoč, ko smo jih rabili.	Storitve CSD na daljavo	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
I14	Ob klicu na CSD so me odslovili z odgovorom, da imajo pomembnejše delo, da si vse lahko poiščem na spletu.	Neustrezno delovanje CSD-ja	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
I15	Dobila sem dodatek za rojenega otroka v času epidemije, ki je znašal 500€ in dodatek k otroškemu dodatku v višini 50€ ter kot študentka dodatek v višini 150€.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19

I16	Potreba po iskanju varstva za otroka za lažje opravljanje študija doma.	Varstvo otrok	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
I17	Večkrat prosim starše od partnerja, da mi pazijo otroka.	Pomoč bližnjih pri varstvu	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
I18	Finančna državna pomoč mi je pomembna podpora.	Finančna državna podpora	Oblike podpore	Podpora v času epidemije covid-19
I19	Partner.	Partner	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
I20	Družina, predvsem od partnerja.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
I21	Preko socialnih omrežij lahko ostajam v stiku z vsemi bližnjimi prijatelji.	Stiki na daljavo	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
I22	Svojo bistveno socialno mrežo ohranjam, ne morem pa je kaj dosti širiti zaradi ukrepov.	Enaka socialna mreža	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
I23	Prav formalne skupine ne poznam nobene, razen CSD, kamor sem se že obrnila po pomoč za neke informacije za pravice in podobno.	Nepoznavanje podpornih skupin	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
I24	Dobra podporna skupina se mi zdi na Facebooku, reče se študentska mama, kjer se med sabo podpiramo in izmenjamo kakšne pomembne informacije.	Facebook podporna skupina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19

Intervju J:

ŠT. IZJAVE	IZJAVA	POJEM	KATEGORIJA	TEMA
J1	Precej stresno.	Stresno	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19

J2	Vse se stalno spreminja, in sem cele situacije že precej naveličana.	Spreminjanje in naveličanost	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
J3	Ob začetku epidemije mi je bila situacija zelo naporna, ker je bil otrok ves čas doma, da mi je opravljanje študija postalo takšen izziv, da sem ga opustila.	Opustitev študija	Doživljanje epidemije covid-19	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
J4	Sedaj v novem študijskem letu pa je izziv usklajevanje mojih obveznosti za študij in pomoč otroku pri šolanju na daljavo.	Otroci šolarji	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
J5	Zdaj ko so otroci nazaj v šoli je vse veliko lažje.	Olajšanje ob vrnitvi otrok v šolo	Študijski in družinski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
J6	Z otrokom živiva pri starših, ker si lastnega stanovanja ne morem privoščiti.	Bivanje pri starših	Stanovanjska problematika	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
J7	Izredno študiram in je veliko denarja potrebno vložiti v sam študij.	Izreden študij	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
J8	Ker zaradi epidemije ne morem več delati tam, kjer sem prej delala kot študentka zraven študija, je vse skupaj toliko težje.	Izguba študentskega dela	Ekonomski izzivi	Izzivi študentskih družin v času epidemije covid-19
J9	Dodatni študentski boni za prehrano.	Dodatni študentski boni	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
J10	Koristila pa sem že tudi dodatno študijsko leto zaradi otroka.	Dodatno študijsko leto	Študentske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
J11	Zaprosila sem tudi za denarno socialno pomoč.	Denarna socialna pomoč	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
J12	Dobivam še otroški dodatek .	Pravice po rojstvu otroka	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
J13	Upravičena pa sem tudi do preživitve za otroka.	Preživetje za otroka	Starševske pravice	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19

J14	Na razpolago ni toliko študentski del.	Manj možnosti dela	Obremenitve na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
J15	150€ kot pomoč študentom sem dobila sedaj v drugem valu, ker v prvem izredni študentje tega nismo dobili.	Krizni dodatki	Ugodnosti na področju pravic	Pravice študentskih družin v času epidemije covid-19
J16	Nova potreba je bila pomoč otroku pri šoli na daljavo, saj je prvi razred.	Pomoč otroku pri šoli na daljavo	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
J17	Nastala je tudi potreba po službi, ki sem jo kot študentka v času epidemije izgubila.	Služba	Izpostavljene potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
J18	Zaradi lastnih študijskih obveznosti, je otroku pri delu za šolo veliko pomagala tudi moja mama.	Pomoč pri šolanju otrok od doma	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
J19	Zaradi izgube službe sem vložila vlogo za pomoč.	Vloga za denarno pomoč	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
J20	Spremljam oglase za delo.	Iskanje dela	Odzivanje študentskih družin na potrebe	Nove potrebe študentskih družin v času epidemije covid-19
J21	Razen staršev, ki so ogromna podpora z vseh vidikov, druge podpore nimam.	Družina	Neformalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
J22	Veliko ljudi sploh ne vidim več, kot tudi dosti manj se slišim z bližnjimi prijatelji pa tudi moj sin se je oddaljil od vrstnikov.	Oddaljevanje	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
J23	V enakih stikih kot prej sem ostala le z družino.	Nespremenjeni družinski stiki	Socialna mreža	Podpora v času epidemije covid-19
J24	Sem včlanjena v Klub študentskih družin Slovenije.	Včlanjenost	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19
J25	Sem v času epidemije tudi oddala vlogo za pomoč študentskim družinam.	Denarna pomoč študentskim družinam	Formalna podpora	Podpora v času epidemije covid-19

9.3 PRILOGA C: Osno kodiranje

IZZIVI ŠTUDENTSKIH DRUŽIN V ČASU EPIDEMIJE COVID-19

1. DOŽIVLJANJE EPIDEMIJE COVID-19

- Stresno (A1, D1, H3, I3, J1)
- Prilagajanje (A2, F6)
- Psihično naporno (B1, F2)
- Strah pred okužbo (B3, I1, I4)
- Večja previdnost (C1)
- Več časa z družino (C3, E3, F3, G5)
- Rojstvo otroka v času epidemije (D2)
- Več časa doma (D3, G3)
- Negativno dožemanje (E1)
- Večja omejitev stikov zaradi nosečnosti (E2)
- Težje ohranjanje socialne mreže (E8)
- Omejeno druženje (A4, B2, C2, G4)
- Onemogočeno spoznavanje ljudi (A5)
- Okužba (C11)
- Neprijetnost (F1)
- Zaznamovanost (G1)
- Slabše duševno zdravje (G2)
- Lajšanje zadev (H1)
- Novi izzivi (H2)
- Predčasno omogočeno nadaljevanje študija (I2)
- Spreminjanje in naveličanost (J2)
- Opustitev študija (J3)

2. ŠTUDIJSKI IN DRUŽINSKI IZZIVI

- Študij in skrb za otroka (A3, C5, E4, G10, H6, I6)
- Študij na daljavo (C4)
- Problem varstva (C6, E5, G9, I5)
- Študij, družina in služba (D4)
- Ni zasebnosti (E6)
- Prihranjena vožnja na fakulteto (E7)
- Več dela ob študiju na daljavo (F7)

- Otroci šolarji (F8, J4)
- Težje spremljanje študija na daljavo (G6)
- Olajšanje ob vrnitvi otrok v šolo (J5)

3. EKONOMSKI IZZIVI

- Večji stroški bivanja v Mariboru (A7, B8)
- Študentsko delo (B4, F5)
- Študentsko delo partnerja (A8, C7)
- Socialni dodatki (A9, C8)
- Izguba štipendije kot dohodka (B5)
- Stabilni dohodki (B6)
- Finančna podpora družine (C9)
- Finančna stiska (D5)
- Nova zaposlitev (D6, G7)
- Denarna socialna pomoč (D7)
- Zaposlen partner (E9, G8, I7)
- Nespremenjeni dohodki (E10)
- Splošno nižji dohodki (E11, H5, I9)
- Izguba študentskega dela (F4, J8)
- Manj možnosti dela (H4)
- Izreden študij (J7)

4. STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

- Bivanje pri starših (A6, B7, C13, D8, H7, J6)
- Bivanje v študentskem domu (C10)
- Odjava iz študentskega doma (C12)
- Bivanje pri partnerki (F9)
- Lastniško stanovanje (E12)
- Najemniško stanovanje (I8)

PRAVICE ŠTUDENTSKIH DRUŽIN V ČASU EPIDEMIJE COVID-19

1. ŠTUDENTSKE PRAVICE

- Dodatno študijsko leto (A11, C15, G12, I11, J10)
- Dodatni študentski boni (A12, C16, G13, I12, J9)
- Neizkoriščena pravica (B9, B13, D10, F11)
- Nezmožnost koriščenja dodatnih bonov (B10)

- Subvencionirano bivanje v študentskem domu (C18)
- Prilagajanje obveznosti (B11, C19, D13, E13, G11, H8)
- Pravica do štipendije (C20, E14)
- Nepoznavanje pravic (F10, H10)

2. STARŠEVSKÉ PRAVICE

- Dodatki po rojstvu otroka (A10, C17, E15, G14, H9, I10, J12)
- Neizkoriščena pravica (B12)
- Denarna socialna pomoč (J11)
- Preživnina za otroka (J13)

3. OBREMENITVE NA PODROČJU PRAVIC

- Storitve CSD na daljavo (A13, E17, H11, I13)
- Brez obremenitev (B14, C21)
- Izguba pravic (D9, D11, G17)
- Manj možnosti dela (F12, J14)
- Omejitev uporabe subvencioniranega prevoza (F13)
- Težje dogovarjanje za študijske obveznosti (F14)
- Onemogočeno koriščenje študentskih bonov (G15)
- Težje dostopno študijsko gradivo (G16)
- Neupoštevanje starševstva v času epidemije (E16)
- Neustrezno delovanje CSD-ja (I14)

4. UGODNOSTI NA PODROČJU PRAVIC

- Krizni dodatki (A14, B16, C22, D12, E19, F15, G19, H12, I15, J15)
- Zmanjšane finančne težave ob epidemiji (A15)
- Nepotrebnost vrtca (A16)
- Neizkoriščena izjema bivanja v študentskem domu (B15, C23)
- Konec plačevanja najemnine (C14)
- Denarna pomoč študentskim družinam (C24)
- Študij na daljavo (E18, H13)

NOVE POTREBE ŠTUDENSKIH DRUŽIN V ČASU EPIDEMIJE COVID-19

1. IZPOSTAVLJENE POTEBE

- Več stikov (A18, F17, G21, H15)
- Prilagajanje in distanciranje (B17)

- Skrb za psihično zdravje (B18,)
- Boljša zdravstvena dostopnost (B19, H16)
- Ustrezna tehnologija (C25)
- Varstvo otrok (C26, F18, G20, I16)
- Služba (D14, F16, J17)
- Usklajevanje obveznosti (D15)
- Mirno okolje za študij (D16)
- Sprotno dogovarjanje (H14)
- Pomoč otroku pri šoli na daljavo (J16)
- Brez novih potreb (A17, E20)

2. ODZIVANJE ŠTUDENTSKIH DRUŽIN NA POTREBE

- Pridružitve socialnim skupinam (A19)
- Zadrževanje doma (B20)
- Nakup ustrezne tehnologije (C27)
- Pomoč bližnjih pri varstvu (C28, F23, G22, I17)
- Zaposlitev doma (D17)
- Razporejanje časa (D18, E21, H17)
- Iskanje dela (F19, J20)
- Stiki na daljavo (F20)
- Aktivnosti v krogu družine (F21)
- Pomoč pri šolanju otrok od doma (F22, J18)
- Zaposlitev otroka z aktivnostjo (G23)
- Vrnitev v normalno življenje (G24)
- Druženje otrok na vasi (H18)
- Vloga za denarno pomoč (J19)

PODPORA V ČASU EPIDEMIJE COVID-19

1. NEFORMALNA PODPORA

- Partner (A20, B21, D20, E22, F24, G25, H19, I19)
- Družina (A21, B22, C30, D19, E23, F25, H20, I20, J21)
- Prijatelji (A23, C31, F26, H21)
- Facebook podporna skupina (I24)

2. FORMALNA PODPORA

- Včlanjenost (A27, B26, C35, J24)

- Nevčlanjenost (E28, G29)
- Poznavanje podpornih skupin (A28, E27, G28)
- Nepoznavanje podpornih skupin (D24, F29, H24, I23)
- CSD kot podpora (D25)
- Denarna pomoč študentskim družinam (J24)

3. OBLIKE PODPORE

- Varstvo na razpolago (A22)
- Prihodek ob zaposlitvi (D21)
- Čustvena in finančna podpora družine (C29)
- Finančna državna podpora (I18)
- Online srečanja (A29, B28, C37)
- Obdarovanje na daljavo (A30, B29)
- Podarjanje materialnih stvari (A31)
- Onemogočene aktivnosti kluba (B27, C36)

4. SOCIALNA MREŽA

- Omejitev stikov (A24, B25, C33, D22)
- Stiki na daljavo (A25, F27, G26, H23, I21)
- Oddaljevanje (A26, C34, D23, J22)
- Nespremenjeni družinski stiki (B23, E25, J23)
- Zmanjšanje prijateljskih stikov (B24, H22)
- Ponovno druženje (C32)
- Zmanjšanje socialne mreže (E24)
- Pomanjkanje druženja (E25)
- Enaka socialna mreža (F28, I22)
- Stiska ob socialnem distanciranju (G27)